ԹՎ. ՏԱՐԻ 3694 (Ն. Տ.) 19 ՅՈՒՆԻՍ 1896 — 7 ՅՈՒՆԻՍ 1896 — 7 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1314 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՒԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարոյ համար Տարեկան դրամական արժէք		150
» Վեցամսեայ » »		75
» Եռամսեայ » »		40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ		56
» » Վեցամսեայ »		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Դատարաց թղթատարի ծախքը վճարեալ	Դրուշ	50

Թերթագրութեանս ուղղուած համակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռուեայ տան տպագրական մեքանեներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

Վաղը, շաբաթ, Աբէ-Եւլէ չի հրատարակուիր՝ Ս. Լուսաւորչի տօնին պատճառաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

Երբ մեր մէջ գեռ վիճաբանողներ կան թէ հիւանդապահութեան դասաւանդութիւնը օգտակար կրնա՞յ բլլալ և թէ պէտք կա՞ր զայն հաստատելու, անդին Յոյները լրացուցին իրենց առաջին տարեշրջանը։ Ինչպէս գիտէք, Ֆիլոքսենոս բարեգործական ընկերութեան անդամուհիներն ունեցած էին այս մասնաւորութիւնը բժշկի մը յանձնուեցաւ. ուսանողներ, մէկ կողմէ տեսականօրէն մարզուելով, միւս կողմէ ընկերութեան դարմանատան և մասնաւորներու տան մէջ հսկելու հիւանդներու ներքին մասին մասնաւորապէս։ Հիմա՝ որ երկրորդ շրջանը կը թեւակոխեն, պիտի երթան ախտաբոյժ Եէաի Գուլէի յունական հիւանդանոցը։

Այդ հիւանդապահներ, առաջնորդութեամբ իրենց բժիշկ-ուսուցչին, առջի օրը այցելեցին մեր հիւանդանոցն ուր ընդունուեցան բժշկական մարմնին և վեց մայրապետներուն կողմէ ու այցելեցին բոլոր մասերը։ Անշուշտ մեր հիւանդապահներն ալ, երբ ժամանակը գայ, պիտի կատարեն փափաքած այցելութիւն մը՝ ակնառու բլլալու համար անոնց կարգուսարքերուն։ Սակայն, դասերը կը շարունակուին կանոնաւորապէս և կը յուսանք որ արդիւնաւոր պիտի բլլան։ Զմրաւնեցնենք սակայն թէ ի՞նչ մտածումով իբր գրազմարդ և անօգտակար բան մը։ Յոյց տալ դուզուի այս դասաւանդութիւնը, և այս սկզբնակէտէն ընդհանուր տեսութիւններ կը հանուին, սա եզրակացութեամբ թէ հասարակական բարիքն որոնց կը կարօտիմք, առաւել տնկելիք են մեզ՝ քան նորաստեղծ մեծադոյն ակնկալիքներ։ Ի՞նչ, չի ձգտիր՝ լուսադոյին, մե՞զք է ուելի բարեկարգ վիճակի մէջ տեսնելու բաղձալ մեր կրթական ու բարեգործական հաստատութիւնները, մասնաւոր ընել թերութիւնները, զգացուցել զեղծումները։ Ընդհակառակն այս ուղղութեան հետեւողներն են որ «ընտրողաբար» վարուած կ'ըլլան ու բնաւին «սովորաձայն» Հիւանդապահութեան դասերու հաստատուիլը արգելք մը չէ որ բժշկական կամ առողջաբանական թերթի մը պէտքը չի զգացուի, ընդհակառակը մեկը միւսին կրնայ ճանրայ բանալ։

* * *

Իրական պէտքերու առջեւ և լրագրութեան հրատէրներուն վրայ մարմին առնելու մեծ եղող գաղափարներէն մէկին՝ այ ծերացած ու անկեալ դասարարկներուն համար նպաստի Սնուցիի մը հաստատման ծրագիրն է որ վերջին անգամ ներկայացուեցաւ Ուսումնական Խորհուրդին, իր Ատենապետին կողմէ խմբագրուած, և պիտի մասնաւորապէս Ազգ. Վարչութեան Զենք կարծեր որ անոր վաւերացումը յապաղի, և ներմուծեն կը փափաքինք ապագ. գործադրութեանը. հասոյթի այն ապրիւրներով որոնք նշանակուած պիտի բլլան անոր մէջ,—օրինակի համար իւրաքանչիւր կրթական պաշտօնէի կողմէ մասնակցութեան բաժին մը,—ժամանակի պէտք կայ որպէս զի գումար մը գոյանայ այդ Սնուցիին մէջ. տարբեր իրենց դիր է եթէ կրթական վաստակաւորներուն հետաքրքրուող, անոնց պատահած դժբաղդութիւններուն կարեկցող անհատներ ինքնաբերաբար ուզէին առաջին նպաստներն իրենք նուիրել, մայր գումար մը գոյացուելու համար. անգործ վարժապետներ, ծեր կամ հիւանդ՝ ընտանեկան բեռի տակ կքած դաստիարակներ պղտիկ թիւ մը չեն կազմեր. և ամենքն ալ օգնութեան կարօտ։

Ուսումնական Խորհուրդին Ատենապետը, մասնաւոր հոգածութեամբ մը, կ'աշխատի ապահովագրական տրամադրութիւն մը ներմուծել այդ կանոնագրին մէջ. մտածումը բանաւոր է և դերազանցապէս մարդասիրական. դասատու մը կը մեռնի, այրի մը ու սրբեր թողուլ կարօտ վիճակի մէջ. ո՞վ պիտի խնամէ զանոնք. պիտի թողուն որ անօթի մնան կամ մուրա՞ն։

Այս բոլոր պատահականութիւններն ընդգրկող շրջահայեաց ծրագիր մը, յաջորդիչին մէջ իր ունենալիք նիւթական օգուտներէն զատ, ներկային մէջ բարոյական սիրտքնք մը, կարդուրում մը կ'ընծայէ ուսուցչական մարմնին։

* * *

Թագային ընտրութիւնները, որոնք օրուան ուշադրութեան առարկայ դարձած էին, իւրաքանչիւրն իր չրջանակին մէջ, աւարտեցան արդէն. մէկը միայն, որ ամենէն առաջ կատարուած էր, կը շարունակէ զրաղեցնել Պատրիարքարանը։ Պարոյ բաղմահոյ ու կարեւոր թեկնածուներէն մէկն է այն, եկեղեցական, դպրոցական ու բարեգործական աշխատութիւններու մէջ միշտ օրինակելի հանդիսացած. և սակայն դիպուածն այնպէս կը բերէ որ, իր նորմաւոր թեկնածու Տիար. Խորհուրդն, հակառակ իրեն ուղղուած կրկնակի հրաւէրներուն, կը շարունակէ հրժարած մնալ։

Այս ձեռնպահութիւնը լաւ տպաւորութիւն չի թողուց և ընդհանուր փափաք կար որ եւ առնուէին հրաժարականները։ Ինչուղներն այլապէս խորհեցան ու պնդեցին։ Կ'իմանանք թէ նոր ընտրութեան հրահանգ պիտի զրկուի Վարչական որոշմամբ։ Կրկին յոդնութիւն ու ժամանակաւորութիւն։ Միայն թէ,—և այս է շեշտելի կէտը,—եթէ նոր ընտրութիւնքներն ալ նոյն տրամադրութիւնը ցուցնեն ու հրաժարին, այն ատեն Պատրիարքարանը պիտի հարկադրուի այդ թաղը նկատել՝ իբրեւ իր գործերը մատակարարելու, վարիչ իրաւասութեան անտարբեր, և ընտրական հետեւանքը կ'ըլլայ խնամակալութեան մը կարգումը։

Ընտրող և ընտրելի այս պատահականութիւնը ուշադրութենէ պէտք չէ վրիպիցնեն, գիտակցութեամբ, համաբաշխութեամբ միացուցեալ հաւասարութիւնը զոր զինուորականներու կամ նաւազներու կիներ կանոնն իրենց ամուսնին յաճախակի բացակայութիւններէն։ Տղան, անգլիական տարազ հագած, խարուելու ատիճան կը նմանիր Լորտ Բիմգօրի սիրուն սոնին։

Երբ ձեռքի բոլէն անցան, երկուքն ալ ընկերակցի չարժում մը ըրին, և մեսաքէ երկար չրջազգեստը աչքուժիւ վեր առնելով որպէս զի հնոցպանին թեզանիքները որոնք ածուխէ սեւցած էին՝ չքաւուին։ Գրեթէ անհաւատալի չարժում մը եղաւ այս, զոր սակայն ձէր հասկացաւ. և մէկենիմէկ թուեցաւ իրեն թէ ինքն անցեալը, մոր և որդւոյ այն սիրելի անցեալը զոր կը յիշէր դժբախտ օրերու մէջ, կուգար մերժել զինքը, հեռանալ իրմէ յաւէտ։

Մարսիլիական յիշոց մը, որուն ընկերացաւ երկու ուսերուն մէջտեղ տրուած սասակի բռունցք մը, ընդմիջեց իր տխուր երազանքը։

—Շանդրանորդի հնոցպան, գործիդ տեղը պիտի իջնա՞ս...

Մոխոն էր որ քնութեան եկած էր ձէր վար իջաւ անխօսուն, ամենուն առջեւ իր այդ ատրնցուումէն ամօթահար։

Երբ տարը այն երնարանին վրայ կը դնէր որ հնոցներու սրահը կը տանի, երկար ցնցում մը զրզուց նաւը, չորին որ առաւանդ ի վեր կը խորդար, կանոնաւորեց իր ժիրը, պտուտակը սկսաւ գառնալ։ Ճամբայ ելան։

Վարը գժոխք էր։

Մինչեւ որիորդին լեցուած, կարմրագոյն լոյսերով գալոս արձկելով զրպի ջերմութիւն մը, փուռերը կը լափէին թիակ թիակ ածուխ որ անդադար կը նորոգուէր հնոցպանները կողմէ որոնց դէմքերը կը ծռմռէին ուռած, կարուածոտ, այդ հրբաւառ կրակներուն ազդեցութենէն։

Ոմկիներն գոռալով կարծես բացերուն մէջեւն էր. ալիքներուն ազմուկը կայծերու ճարճատի մը հետ խառնուած, անչէջ հրդեհի մը տպաւորութիւնը կը թողուր սատականալով այն բոլոր ջանքերէն զոր կը նէին զայն մարելու համար։

—Հոն կեցիր... բաւ գլխաւոր հնոցպանը։ Ձէք գնաց կեցաւ այն բացուած որկրներէն մէկուն առջեւ որոնք կը գառնային իր չուրջ. հլուէնի առաջին պատաքէն լսոնցած և բռնմապատուած։ Արծարծելու էր այլ հրաշունչ հնոցը, զրզուել, սնուցանել։ անդադար պարպել։ Ինչ որ աւելի սոսկալի կ'ընծայէր իր գործը. սա էր որ ծուռ սոխրած չքլալով, պտուտակին բուռն ցնցումներն, թաւալուլի անակնկալ չարժումներէն կը գտնուեր չէր։ Չարունակ դէպի բոց կը նետուէր։ Ջկնալու համար ստիպուած էր կառչիլ և անմիջապէս թողուլ այն հրաշող առարկաները որոնցմով կը փորձէր բռնել ինքզինքը։

Բռնանդակ բոցութեամբը կ'աչխատէր սակայն. բայց մէկ ժամ բուռն չարչարանքէ յետոյ, կուրցած, խուլցած, չուանէը կորած, խղդուած էր գլուխն ելող արիւնէն, աչքերը պղտորած իր սրած թաթիներուն տակ։ Ուրիշներուն ըրածին պէս ըրաւ, և, քրանաթաւ, վարից կը տաւէ երկար խողովակին տակ ուսկից արտարին օդ կուգայ՝ հեղեղանան կիսնայ կամրջակին վերեւէն... Ա՛հ ի՞նչ ազատ էր։ Գրեթէ անմիջապես առաջեւ չորեքառ մը իսկաւ ուսերուն վրայ։ Այդ բապանիչ օդահատանքը կեցուցած էր իր չունչքն ու իր կեանքը։

—Ծի՛ր, պռաայ խեղդուկ ձայնով մը այն հնոցպանին որ օդի հրամցուցած էր իրեն։

—Ա՛ռ, ընկեր։ Ադեկ գիտէի թէ պիտի ուզէիր։

Մեծ ումպ մը կուլ տուաւ։ Գրեթէ գլուխ ալլալ էր։ բայց այն ատիճան մեռած էր որ ջուրի մը չափ անհամ ու անոյն երեւցաւ իրեն։ Թեկէն յետոյ մեծ հանգիստ մը զգաց ներքին ջերմութենէն որ հաղորդուեցաւ իր բոլոր ջիղերուն, իր դնդերներուն, և որ յետոյ բուռն այրուցքի մը փոխուեցաւ իր սատմոքսին մէջ։ Այն ատեն, մարդուս համար այս կրակը որ կ'այրէր զինքը, նոյնն սկսաւ խմել։ Ներսը կրակ, դուրսը կրակ, բոցի վրայ բոց, ածուխի վրայ ալլալ, այսուհետև այս կերպ պիտի ապրէր։

Գինովութեան և չարչարանքի խոլ եռաց մը կը սկսէր որ երեք տարի պիտի տեւէր։ Երեք քառամեայ տարիներ համանման օրերով, չիթի ու պղտոր ամանեղով, միօրինակ եղանակներով, հնոյն սրահին անխախտ ջերմութեանը մէջ։

Անծանօթ գօտիներէ անցաւ որոնց անուններն պայծառ էին, եղանակաւոր, զովացուցիչ, սպանիական, իտալական կամ Ֆրանսական անուններ, գաղթականութեանց մանկային Ֆրանսերէնը։ բայց բոլոր այս մագական երկիրներուն ոչ սափիրագոյն երկինքը տեսաւ, ոչ կանանչ կղզիները որոնք բեղմնաւոր փունջերու պէս ցանուած են փոփոխապէս պիրքերու վրայ։ Մովը իրեն համար կը գռաւոր նոյն գոյգուցքով. կրակը միւնոյն ուժգնութեամբ։ Եւ երկիրները որքան գեղեցիկ ըլլային, հնոցին սրահը այնքան սոսկալի էր։

Դեղաբ տաւ ծագիլուէտ նաւահանգիստներու մէջ գոյս կը հորիզոնէին արմատներու, կանանչ գարգմանակով պանանիներու անտառներ, մանիշակագոյն ալուրներ, պամպուկ չինուած ճերմակ խրճիթներ. բայց իրեն համար անոնք բան հանքաձուխի գոյն ունէր։ Արեւէն բացուած քարափներու վրայ որոնք թանուորուած են հալած խայտգաստով կամ չաքարեգէղներու սեւ հիթովը։ բոպիկ ոտքով պարպելէ յետոյ իր ածուխի թափփուքները, ածուխ կտրելէ, ածուխ փոխադրելէ յետոյ, վաստակաբեկ կը քնանար գարափներուն վրայ կամ կերթար կը փակուէր կոպկեայի մը մէջ, գարափներ ու կապկաներ համանման անոնց որ կը գրտնուէին Նանդի մէջ. այնպիսի վկաներ իր առաջին գինովութեանը։ Հոն, ուրիշ հընոցպաններ կը գտնար, անգլիացի, մալրայցի, նուպիացի, բիրտ ու վայրագ մարդեր, գաղթականներ, և որովհետեւ բան մը չունէին իրարու ըսելու, կը խմէին։ Երբ մարդ հնոցպան է, նախ խմելու է։ Կապրիցնէ։

Եւ ձէք կը խմէր։

Այդ անդադարեայ խմումին մէջ, մէկ լուսաւոր կէտ մը, իր մայրը։ Անիկա իր ոգւոյն կեանքին խորը կը մնար ինչպէս Աստուածամօր պատկեր մը մտաւուի մը խորը որուն մոմերը մարած ըլլային։ Հիմակ որ հասուկ մարդ կըլլար, իր մարտիրոսութեանը չատ մը գաղտնի կողմերը կը լուսաւորուէին իրեն համար։ Շարլոթի նը-կատմամբ իր յարգանքը գորովալից արգահատանքի փոխուած էր. և կը սկսէր սիրել զայն ինչպէս կը սիրենք զանոնք որոնց համար կը տառապինք կամ որոնց համար կը քաւենք։ Իր ամենէն մեծ անկարգութիւններուն մէջ իսկ չէր մոռնար նպաստակը զոր առաջադրած էր, և մեքենական բնազդ մը պահել կուտար իր նպատակի թաչակը։ Ծանր գինովութենէն դուրս մնաքը ոչքան որ յատակ մնար, կը մոռանար թէ մկայն իր մօրը համար կաշխատէր։

Հիմակուհիմա, հեռաւորութիւնը կը մեծնար իրենց միջեւ և կերկարէր մտոնելով սրանցմէ կանցնէր մանաւանդ այն տարատամ մռաացումով, ժամանակի անտարբերութեամբ որով աղաղարներն ու գժբախտները կը տոգորուին։ Ձէքի նամակները երթալով կը ցանցառնային, իբրեւ թէ ամեն անգամ քիչ մը աւելի հեռուն նետուէին։ Շարլոթի նամակները, բազմաթիւ ու չատխոս, իրեն կը սպառէին կայանները մէջ, բայց իր նոր վիճակին այնքան անհամապատասխան բաներ կըսէին որ զանոնք կը կարդար միմիայն լսելու համար երաժշտութիւնն, հեռաւոր արձագանգը միտ կենդանի գորովանքի մը։

(Շարունակելի)

==)(92)(==

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՁԷՐ

Մինչ նուու փոխադրութեան գործերը կը լմննային և առաջակոմի զանակը կը փութացնէր վերջին սայլակները, Ձէք, իր ածուխի թափթփուքներու կողմը պարպած, կրթնած կեսեր էր չորափակին նայելով ուղեւորներուն, անոնց որ հանգստաւէտորէն տեղաւորուած էին խցիկներու մէջ և անոնց որ արդէն նստած էին իրենց փոքր բեռան վրայ... Ո՞ւր կերթային. ի՞նչ ցնորք կը տանէր զիրենք։ Ի՞նչ անգութ և ցաւոտ իրականութիւն կը ոպասէր անոնց ժամանմանը... Զայդ մը մանաւանդ կը հետաքրքրէր զինք։ մայր մը և տղայ մը որք իրեն կը յիշեցնէին պատկերն Իտալ և փոքր Ձէքին՝ այն ատեն երբ այդպէս իրարու ձեռք կը բռնէին։ Կինը, մանկամարդ, սեւազգեաց, մեքսիկեան սոմբրէով մը փաթթուած, այն անկախ երեւոյթով զոր զինուորականներու կամ նաւազներու կիներ կանոն իրենց ամուսնին յաճախակի բացակայութիւններէն։ Տղան, անգլիական տարազ հագած, խարուելու ատիճան կը նմանիր Լորտ Բիմգօրի սիրուն սոնին։

Երբ Ձէքի բոլէն անցան, երկուքն ալ ընկերակցի չարժում մը ըրին, և մեսաքէ երկար չրջազգեստը աչքուժիւ վեր առնելով որպէս զի հնոցպանին թեզանիքները որոնք ածուխէ սեւցած էին՝ չքաւուին։ Գրեթէ անհաւատալի չարժում մը եղաւ այս, զոր սակայն Ձէք հասկացաւ. և մէկենիմէկ թուեցաւ իրեն թէ ինքն անցեալը, մոր և որդւոյ այն սիրելի անցեալը զոր կը յիշէր դժբախտ օրերու մէջ, կուգար մերժել զինքը, հեռանալ իրմէ յաւէտ։

Մարսիլիական յիշոց մը, որուն ընկերացաւ երկու ուսերուն մէջտեղ տրուած սասակի բռունցք մը, ընդմիջեց իր տխուր երազանքը։

—Շանդրանորդի հնոցպան, գործիդ տեղը պիտի իջնա՞ս...

Մոխոն էր որ քնութեան եկած էր Ձէք վար իջաւ անխօսուն, ամենուն առջեւ իր այդ ատրնցուումէն ամօթահար։

Երբ տարը այն երնարանին վրայ կը դնէր որ հնոցներու սրահը կը տանի, երկար ցնցում մը զրզուց նաւը, չորին որ առաւանդ ի վեր կը խորդար, կանոնաւորեց իր ժիրը, պտուտակը սկսաւ գառնալ։ Ճամբայ ելան։

Վարը գժոխք էր։

Մինչեւ որիորդին լեցուած, կարմրագոյն լոյսերով գալոս արձկելով զրպի ջերմութիւն մը, փուռերը կը լափէին թիակ թիակ ածուխ որ անդադար կը նորոգուէր հնոցպանները կողմէ որոնց դէմքերը կը ծռմռէին ուռած, կարուածոտ, այդ հրբաւառ կրակներուն ազդեցութենէն։

Ոմկիներն գոռալով կարծես բացերուն մէջեւն էր. ալիքներուն ազմուկը կայծերու ճարճատի մը հետ խառնուած, անչէջ հրդեհի մը տպաւորութիւնը կը թողուր սատականալով այն բոլոր ջանքերէն զոր կը նէին զայն մարելու համար։

—Հոն կեցիր... բաւ գլխաւոր հնոցպանը։ Ձէք գնաց կեցաւ այն բացուած որկրներէն մէկուն առջեւ որոնք կը գառնային իր չուրջ. հլուէնի առաջին պատաքէն լսոնցած և բռնմապատուած։ Արծարծելու էր այլ հրաշունչ հնոցը, զրզուել, սնուցանել։ անդադար պարպել։ Ինչ որ աւելի սոսկալի կ'ընծայէր իր գործը. սա էր որ ծուռ սոխրած չքլալով, պտուտակին բուռն ցնցումներն, թաւալուլի անակնկալ չարժումներէն կը գտնուեր չէր։ Չարունակ դէպի բոց կը նետուէր։ Ջկնալու համար ստիպուած էր կառչիլ և անմիջապէս թողուլ այն հրաշող առարկաները որոնցմով կը փորձէր բռնել ինքզինքը։

Բռնանդակ բոցութեամբը կ'աչխատէր սակայն. բայց մէկ ժամ բուռն չարչարանքէ յետոյ, կուրցած, խուլցած, չուանէը կորած, խղդուած էր գլուխն ելող արիւնէն, աչքերը պղտորած իր սրած թաթիներուն տակ։ Ուրիշներուն ըրածին պէս ըրաւ, և, քրանաթաւ, վարից կը տաւէ երկար խողովակին տակ ուսկից արտարին օդ կուգայ՝ հեղեղանան կիսնայ կամրջակին վերեւէն... Ա՛հ ի՞նչ ազատ էր։ Գրեթէ անմիջապէս առաջեւ չորեքառ մը իսկաւ ուսերուն վրայ։ Այդ բապանիչ օդահատանքը կեցուցած էր իր չունչքն ու իր կեանքը։

—Ծի՛ր, պռաայ խեղդուկ ձայնով մը այն հնոցպանին որ օդի հրամցուցած էր իրեն։

—Ա՛ռ, ընկեր։ Ադեկ գիտէի թէ պիտի ուզէիր։

Մեծ ումպ մը կուլ տուաւ։ Գրեթէ գլուխ ալլալ էր։ բայց այն ատիճան մեռած էր որ ջուրի մը չափ անհամ ու անոյն երեւցաւ իրեն։ Թեկէն յետոյ մեծ հանգիստ մը զգաց ներքին ջերմութենէն որ հաղորդուեցաւ իր բոլոր ջիղերուն, իր դնդերներուն, և որ յետոյ բուռն այրուցքի մը փոխուեցաւ իր սատմոքսին մէջ։ Այն ատեն, մարդուս համար այս կրակը որ կ'այրէր զինքը, նոյնն սկսաւ խմել։ Ներսը կրակ, դուրսը կրակ, բոցի վրայ բոց, ածուխի վրայ ալլալ, այսուհետև այս կերպ պիտի ապրէր։

Գինովութեան և չարչարանքի խոլ եռաց մը կը սկսէր որ երեք տարի պիտի տեւէր։ Երեք քառամեայ տարիներ համանման օրերով, չիթի ու պղտոր ամանեղով, միօրինակ եղանակներով, հնոյն սրահին անխախտ ջերմութեանը մէջ։

Անծանօթ գօտիներէ անցաւ որոնց անուններն պայծառ էին, եղանակաւոր, զովացուցիչ, սպանիական, իտալական կամ Ֆրանսական անուններ, գաղթականութեանց մանկային Ֆրանսերէնը։ բայց բոլոր այս մագական երկիրներուն ոչ սափիրագոյն երկինքը տեսաւ, ոչ կանանչ կղզիները որոնք բեղմնաւոր փունջերու պէս ցանուած են փոփոխապէս պիրքերու վրայ։ Մովը իրեն համար կը գռաւոր նոյն գոյգուցքով. կրակը միւնոյն ուժգնութեամբ։ Եւ երկիրները որքան գեղեցիկ ըլլային, հնոցին սրահը այնքան սոսկալի էր։

Դեղաբ տաւ ծագիլուէտ նաւահանգիստներու մէջ գոյս կը հորիզոնէին արմատներու, կանանչ գարգմանակով պանանիներու անտառներ, մանիշակագոյն ալուրներ, պամպուկ չինուած ճերմակ խրճիթներ. բայց իրեն համար անոնք բան հանքաձուխի գոյն ունէր։ Արեւէն բացուած քարափներու վրայ որոնք թանուորուած են հալած խայտգաստով կամ չաքարեգէղներու սեւ հիթովը։ բոպիկ ոտքով պարպելէ յետոյ իր ածուխի թափթփուքները, ածուխ կտրելէ, ածուխ փոխադրելէ յետոյ, վաստակաբեկ կը քնանար գարափներուն վրայ կամ կերթար կը փակուէր կոպկեայի մը մէջ, գարափներ ու կապկաներ համանման անոնց որ կը գրտնուէին Նանդի մէջ. այնպիսի վկաներ իր առաջին գինովութեանը։ Հոն, ուրիշ հընոցպաններ կը գտնար, անգլիացի, մալրայցի, նուպիացի, բիրտ ու վայրագ մարդեր, գաղթականներ, և որովհետեւ բան մը չունէին իրարու ըսելու, կը խմէին։ Երբ մարդ հնոցպան է, նախ խմելու է։ Կապրիցնէ։

Եւ ձէք կը խմէր։

Այդ անդադարեայ խմումին մէջ, մէկ լուսաւոր կէտ մը, իր մայրը։ Անիկա իր ոգւոյն կեանքին խորը կը մնար ինչպէս Աստուածամօր պատկեր մը մտաւուի մը խորը որուն մոմերը մարած ըլլային։ Հիմակ որ հասուկ մարդ կըլլար, իր մարտիրոսութեանը չատ մը գաղտնի կողմերը կը լուսաւորուէին իրեն համար։ Շարլոթի նը-կատմամբ իր յարգանքը գորովալից արգահատանքի փոխուած էր. և կը սկսէր սիրել զայն ինչպէս կը սիրենք զանոնք որոնց համար կը տառապինք կամ որոնց համար կը քաւենք։ Իր ամենէն մեծ անկարգութիւններուն մէջ իսկ չէր մոռնար նպատակը զոր առաջադրած էր, և մեքենական բնազդ մը պահել կուտար իր նպատակի թաչակը։ Ծանր գինովութենէն դուրս մնաքը ոչքան որ յատակ մնար, կը մոռանար թէ միայն իր մօրը համար կաշխատէր։

Հիմակուհիմա, հեռաւորութիւնը կը մեծնար իրենց միջեւ և կերկարէր մտոնելով սրանցմէ կանցնէր մանաւանդ այն տարատամ մռաացումով, ժամանակի անտարբերութեամբ որով աղաղարներն ու գժբախտները կը տոգորուին։ Ձէքի նամակները երթալով կը ցանցառնային, իբրեւ թէ ամեն անգամ քիչ մը աւելի հեռուն նետուէին։ Շարլոթի նամակները, բազմաթիւ ու չատխոս, իրեն կը սպառէին կայանները մէջ, բայց իր նոր վիճակին այնքան անհամապատասխան բաներ կըսէին որ զանոնք կը կարդար միմիայն լսելու համար երաժշտութիւնն, հեռաւոր արձագանգը միտ կենդանի գորովանքի մը։

(Շարունակելի)

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ը.

ՀՈՂԵՐՈՒ ԱՐԳԱՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ապքէլ.— Մեր գեղացիները երկար բարակ համոզելու պէտք չկայ ազրի օգտակարութիւնը հասկցնելու համար. անոնք գիտեն որ «ափ մը ազր ափ մը ցորեն» ըսել է։

Բազաքներ ու անոնց շրջակայ պղտիկ գեղերը զրեթէ ամեն տարի կազբին իրենց արտերը և առատ բերք կը ստանան, բայց ասիի կարեւոր գաւառներ և ցորենաշատ գաւառներու մէջ մեկու մոքէն չանցնիր այդ բանը։

Անոնք որ չատ հող ունին, արտերուն կէսը այս տարի կը վարեն կը ցանեն, յաջորդ տարին պէսար(*) կը թողուն, պակաս հող ունեցողները երկու տարին անգամ մը։ Բայց այս միջոցը ամենուն չը յարմարիր և երկրագործներուն մեծ վնաս կուտայ. շատ գեղերու մէջ բազմաթիւ երկրագործներ տեսայ, որոնք ակամայ տաս քիլէի տեղ հինգ քիլէ ցորեն կը ցանէին արտերու մէջ մասը հանգիստ թողնելու համար։

Զէ՞ք գիտեր միջոց մը որով կրնաք ամեն տարի ցանել ձեր արտերը առանց գոնեմը ուժէ ձգելու, կը հարցնէի շատ անգամ։ Այո՛, եթէ արտերու վրայ ազր քաշեմ, ամեն տարի կրնանք ցանել։ այն ատեն թէ՝ սերմ քիչ կերթայ թէ՝ բերքը առատ կլլայ։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար այդպէս չէք ըներ։ Այն ատեն վառելիք ո՞ւտելիկ գտնենք։

Վառելիքի համար գրամ տալ, փայտը սատկով գնել, աւտիկ կէտ մը դոր մեր գեղացիները բնաւ չեն հասկնար։

Շատ մը գաւառներ, Բռնաչին, Խոսթ, Կարճկան, Էլոն, Խարսան, Բանն և ուրիշներ մօտակայ լեռներէն անտառ փայտ ու ածուխ ձեռք կը բերեն. անտառը իրենց գրանը առչեն է. բայց ինչ կրնէք ասոնց անտարբերութեանը եթէ բանմ որ չատերը կա՛մ իրենց ախոռի ազրը պարապ տեղ կը կորսնցնեն կամ նոքեն վառելիքի համար ցան ու փթիր կը պատրաստեն։ Ցորենի ուրիշ մեծ գաշտեր, Արաշկերտ, Երզրում գաշտ, Խնուս, Պալանքրդ, Մանազկերտ, Մշոյ գաշտ, Հիզան, Պէրի, Ազբակ, Արճէշ, Վան, Սեբաստիա և գեռ չատեր, անտառներէ չատ հեռու, փայտի ածուխի սղութեան պատճառով ստիպուած են անտառները ազրը վառելիքի տեղ գործածել։

Հա՛ և որ տնտեսական չատ կարեւոր խնդիր մը կը ներկայանայ։ Բայց ես առանց այդ խնդրի մանրամասնութիւններուն մտնելու մէկ օրինակ կը յիշեմ։

Սարը Սուի Զիրաքլու գեղին մէջ բարեկամ մը ունէի Սարգիս անունով։ Սարգիս իրաւ խելոք մարդ էր, թէեւ կարդալ չգիտէր։ բայց իր տան ամբողջ եկամուտն ու ծախքը մոքով կը հաշուէր ու գեղի վարժապետին կարդացէր որ իր մէկ պղտիկ տարին մէջ նշանակէ զանոնք։

Սարգիս եղբայր մ'ալ ունէր, երկուքն ալ ամուսնացած, զաւակներու տէր, ամբողջ ընտանիքը տասնումէկ հոգի կը բաղկանար մէկէն զատ։

Վեց կոզ արտ ունէին, մէկը միշտ աւտյոյ կամ կորնկանի համար, երկուքը ցորենի, ուրիշ մ'ալ սիսեռի, կոբեկի կամ չաղդաւի համար, մնացած երկու կոզերը ամէն տարի անցան պիտի մնար։

Բայց դի՞ր է որ երկու արտի ցորենը Սարգսի տունը չէր հոգար. մարդը մտածեց ամէն տարի ազրել ու ամէն տարի ցանել զանոնք. կը հասկնար որ այս կերպով արտերու ուժը չը կորսնիր։ հողը չը տկարանար։ Բայց այն ատեն ալ ստիպուեցաւ զրացիներէն քանի մը ոչ վառելիքի փայտ գնել։ Սարգիս երեք տարի այսպէս չարաչարեց միշտ հաշիւը տեսակին մէջ զրել տալով։ Եւ որ այդ տեսակը ամբողջովին ընդօրինակած եմ, հոս կը դնեմ Ա. և Բ. երեք տարիներու բաղդատական հաշիւը։

Առաջին երեք տարիներու (1886 87, 88) արդիւնքը։ երբ արտերը ազբուած չէին։

Ցորեն	(7 արտ)	283 քիլ (*) գին	16½	4,691½
Կոբեկ	(2 »)	47 » »	7¼	340¾
Աւտյոյ	(3 »)	138 խոռոմ »	4	632
Գումար				5641½

Երկրորդ երեք տարիներու (89 90. 91) արդիւնքը երբ արտերը ազբուած էին։

Ցորեն	(10 արտ)	466 քիլ. գին	16½	7689
Կոբեկ	(3 »)	88 » »	7¼	638
Աւտյոյ	(3 »)	181 խոռոմ »	4	724
Սիսեռ	(2 »)	28 քիլ »	21	588
Գումար				9639

Եթէ այս երկու գումարները իրարմէ հանէք պիտի տեսնէք որ 3996 ղրշ. 30 փարայի կամ կը հաշուով 4000 ղրշ.ի չափ մը կայ։ Մինչդեռ երեք տարուան մէջ Սարգիսը գնած է

12 մուհաճիրի սայլ փայտ. գին	60	720
30 բեռցախ »	3	90
Գումար		810

Զոր վերի 4000 ղրշ.էն հանելով կունենանք գուտ չաք գրուշ 3190։

Ինչպէս կը տեսնէք հա՛, Սարգիսը ոչ միայն ամէն տարի 1000 գրուշէն աւելի գուտ չաք մը կունենայ, այլ հօրը արտի փոխարէն տաս կոզ արտ ցորեն կը ցանէ ու տարի կունենայ միւսնոյն տաս սիսեռ, կանեփ, բաղչայ (բանճար) և ուրիշ արմատներ սերմանելու։

Այս հաշիւներու մէջ եթէ իմ կողմէ փոփոխութիւն մը մտցուցած եմ, այն ալ բերքերու արժէքին վրայ եղած է, որպէս զի տարբերութիւնը չատ դիւրաբար հասկցուի, եթէ ոչ բնական է որ երկրագործական բերքերու գինը ամէն տարի փոփոխուի։

Բայց աւելի հետաքրքրական է Սարգսի հետեւեալ երկու տարիներու մէջ ըրած հաշիւը գործածուած սերմին վրայ։

1892ին առանց արտերը ազբելու ցորեն (չորս կոզ արտ) 18 քիլ. սերմ արդիւնք 148 քիլ։

1893ին արտերը ազբելէ յետոյ ցորեն (չորս կոզ արտ) 15 քիլ. սերմ արդիւնք 196 քիլ։

Պակաս սերմով 48 քիլ. աւելի ստացաւ, որ 16½ գրուշէն 792 քսել է։

Եզրակացութիւն. ուրեմն իր արտերը ազբելով Սարգսի պէս երկրագործ մը տարին 1000 գրուշի չափ նոր չաք մը կունենայ, իսկ փոխարէն 200 գրշ.ի չափ վառելիքի փայտ պիտի գնէ։

Ցոյզով յոգուածով ազբելու գանգատ կերպերն ու անոնց օգուտները։

Գ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

(*) Քիլը գրեթէ ամէն տեղ պատասխան ճանչցուած երկու քիլ կաթ ըսել է. իսկ էլէ, չաք, լիթրի, ամէն գաւառի համար տարբեր չափեր են

Կ. ՊՈԼԻՍ ՕՐԱԹԻՍ 7/19, 1896

Քաղաքական կացութիւն

ԼՈՐՏ ՏԸՖԻՐԻՆԻ տեղ Սըր Ֆիլիպ Գըրրիի Փարիզի դեսպան ըլլալն որոշուած չէ վերջնապէս։ Մինչեւ Հոկտ. նոր դեսպան պիտի չերթայ Փարիզ, և անուանուելիք դեսպանն այս երեք անձնաւորութիւններէն մին պիտի ըլլայ.—Լորտ Լանսդաուն, որ Քանատայի կուսակալ եղած է, Լորտ Բէյտոկէն, որ Իռլանդայի փոխարքայ եղած է, և Սըր Լեմըլտոն Մանսըն, Վիեննայի դեսպանը։ Սըր Ֆիլիպ Նորէն Պոլիս պիտի դառնայ, Դէթ այսպէս կը կարդանք անգլ. վերջին թերթերուն մէջ, բայց մինչեւ Հոկտ. տակաւին շատ մը դիւանագիտական կարգադրութիւններ կարելի են։

ՑԵՂԵՆԱԳԻՐՔ ԱՆԳԼ. ՀԻԼԳԱՏՈՒՍԻՆ

Պաթումի անգլ. հիւպատոսին տարեկան տեղեկագիրը կը ցուցնէ թէ Պաքուինութիւնին ճարտարութիւնը նուազման նշան չի ցուցներ։ 1895ի սկիզբը գործերն յայտնի վիճակի մէջ չէին երեւեր։ Քարիւղի արտադրիչներուն, զտիչներուն և արտածիչներուն միջեւ տեսակ մը համաձայնութիւն թէեւ կար, բայց այնքան անորոշ էր որ իրարու դէմ սաստիկ մրցում մղեցին, և ամենքնալ վնասուեցան։ Գործակցութեան սկզբունքն որ հիմակ ընդհանրացած է մեծ ճարտարութեանց մէջ, և կարեւոր տարբ մէ հանքերու, դրամատուներու, երկաթուղիներու և հրդեհի դէմ ապահովագրութեան ընկերութեանց գործերուն մէջ, վերջապէս անդրկովկասեան վաճառականաց մէջ ալ մտաւ, և անցեալ տարւոյ դեպ ի կիսուն, նոր և այդպէս հիման մը վրայ բանակցեցան և համաձայնեցան քարիւղի վաճառականները։ Նորակազմ ընկերակցութեան մէջ են ամեն հարուստ տուներն, և ամեն վաճառականք կը կատարին ի ձեռն երեք գործակալութեանց որք քարիւղի ղնները կ'որոշեն աշխարհի ամեն կողմի հրապարակներուն համար։ Ընկերակցութեան հետ միանալ չուզող սակաւաթիւ արտադրիչներուն մէջ կային անգլ. հպատակներ, որք մեծամասնութեան քմահաճ տնօրէնութեանց դէմ բողոք բարձին ի Բեդերպուրգ անգլ. դեսպանին։ Բայց եթէ մրցակցողներուն հետ կարգադրութիւն ընել կարելի է, բնութեան հետ զուսա չելնուիր։ Պետական երկաթուղին որ ուղղան-շոգեկառքերով նաւթը կը տանի Պաքուէ Պաթում, այնպիսի երկրի մը մէջէն կ'անցնի որ հանապազ ենթակայ է արեւմտեան կաւկասեան լեռներէն եկող հոսանքներուն՝ ամեն յորդ անձրեւէ ետքն։ Անցեալ Հոկտ.ին, երեք օր տեւող անձրեւի մրրիկ մը, ձիւնահալի հետ միացած, ջրհեղեղեան այնպիսի յորձանքներ զրկեց կառամբին վրայ որ Պաթումի մօտ ամեն կամուրջներ ու երկաթներ խորտակեցան, և կաւկասիոյ ներսերուն հետ հաղորդակցութիւնը բոլորովին դադրեցաւ։ Բարբեռնատեղ, այն պահուն Պաթումի մէջ քարիւղ շատ կար մթերուած, և հետզհետէ հոն հասնող անգլ. շոգենաւք միշտ բեռ դտան։ Քարիւղի գնոյն վրայ անօրինակ բարձրացում մը եղաւ, մթերք ունեցող վաճառականները շահեցան, այնպէս որ վնասն աւելի հատարակութեան վրայ ընկաւ քան վաճառողներուն վրայ։

* * *

Երկաթուղին կրած վնասներուն դարմանումն երկար տեւեց։ Այս առիթիւս ապացուցուեցաւ թէ ռուսական երկաթուղիք առհասարակ օրքան թերի շինուած են։ Ամերիկայի մէջ ալ այնպիսի մեծապէս հեղեղներ կը պատահին։ Արդէն Ամերիկայի փոխորիկներն ոչ ուրեք կան։ Բայց երբեք լսուած չէ որ Ամերիկայի մէջ երկաթուղոյ հաղորդակցութիւնը այնքան երկար միջոց ընդհատին։ Ինչ աստիճան որ էր վերջին պատերազմին ժամանակ բանակին ուտելեաց և զէնքեղինաց մատակարարութիւնն, ուրիշ շատ մը նիւթական մատակարարութիւնք ալ ռուսական երկաթուղիներուն մէջ նոյն աստիճանին վրայ են։ Հիմա նոյն երկաթուղոյ վարչութիւնն ահագին ծախքեր կը կրէ, հիմովին շինելու յառաջագոյն թերի շինուած մասերը։ Բայց այս արկած ամբաղնդեց վաճառականներուն հանդուրմը թէ Պաքուէ մինչեւ Պաթումտոբերկրեայ խողովակ մը պէտք է հաստատել (ինչպէս կ'ընեն ջուրի ընկերութիւնները), քարիւղն ապահովապէս և մշտապէս Պաքուէ Պաթում փոխադրելու և ամեն տեսակ արկածներէ զերծ կացուցանելու համար այս փոխադրութիւն։

* * *

Պաթումի նաւահանգստին շոգենաւային վիճակագրէն կ'երեւի թէ անգլ. շոգենաւք քառասուն տարի առիլ գործ տեսած են անցեալ տարի քան ուրիշ ո՛և է ազգի նաւեր։ Թէեւ Ռուսերը Ֆրանսացիներուն հետ չատ սերտ բարեկամներ են, բայց իրենց նաւահանգիստներուն վաճառականութիւնն բատ մեծի մասին Անգլիացիներուն ձեռքն է դեռ։ Անցեալ տարի Անգլիայէն Պաթում մուծուեցաւ 342,000 անգլիական ոսկւոյ տարանք, մինչէ ետքը կուգար Աւստրիա-Հունգարիա, ուստից միայն 141,000 ոսկւոյ տարանք բերուած էր։ Միւս երկիրներէն՝ աւելի պակաս։

Բոլոր մանող նաւերն 128,000 թոնոտարողութեան յանգիցան անցեալ տարի, յորմէ 118,000 թոնօն անդլ. նաւերու վիճակեցաւ։

1894ին 4,700,000 մնտուկ Պաքուի քարիւղ զրկուած էր Մայրագոյն Արեւելեան երկիրներու։ 1895ի առաջին 10 ամիսներուն մէջ միայն 8,120,000 մնտուկ զրկուեցաւ, և աւելի կը զրկուէր, եթէ երկաթուղոյ ընդհատումը վրայ հասած չըլլար։

* * *

Ռուսիոյ ելեւմտից նախարարը Պ. Վիթթէ Նիժնի-Նովկորոտի տարեկան մեծ տօնավաճառը բանալու առթիւ ճառախօսելով, յայտարարից թէ Ռուսիա տարուէ տարի հարստութիւն զիւղոյ վրայ է։ Կէս մը կայ ուր այս յայտարարութիւն չատ ճիշդ է, այն ալ Պաքուի մասին, որ անսպառ հարստութեան աղբիւր մ'ըլլալ կը թուի երկրին համար։

ՀԱՐԱՒԻ—ԱՓՐԻԿԵԱՆՆ ԳՈՐԾԵՐ

Մադասպէլէնիոյ և Թաֆիրներու ընդհանուր ապստամբութեան մը երկիւղը բարեբախտաբար ի դերեւ ելաւ։ Եթէ այսպիսի ազէտ մը պատահէր, ո՛չ միայն անգլիացի դաղթականք այլ և Պոէրք և ուրիշ ամեն սպիտակամորթներ ծանր տագնապի կ'ենթարկէին։ Պէտք չէ մոռնալ թէ սպիտակները խիստ քիչ են բազդատմամբ սեւ ընկերներուն։ Հարաւային Ափրիկէի չորս Պետութիւններն առնելով—անդլիական երկու դաղութներն և Պոէրական երկու Հանրապետութիւններն—ուր ամենէն աւելի կը բնակին սպիտակները, կը տեսնենք որ հոն անդամ սպիտակներն այնչափ են միայն ինչպէս մէկը չորսին դէմ։ Աւտրիկ վերջին հաշիւները.

	Սեւ բնիկները	Սպիտակները
Բարէյոյս	1,150,237	376,987
Նաթալ	497,125	46,788
Թրանսվալ	650,000	150,000
Օրանժ	129,787	77,716
	2,427,149	651,491

Այսոնց վրայ եթէ աւելցնենք բնիկ Պեդուինոց (Պադուդրանտի, Զուլուլանտի) ժողովուրդն, սպիտակներն աւելի ևս փոքրամսան կը մնան։ Այս երկու բնիկ Պետութեանց մէջ կան առնուազն 400 հազար սեւ բնիկ, ու հազիւ 1,500 սպիտակ։ Նաւեր զԲարէյոյս Քանատայի կամ Աւստրալիոյ կը բազդատեն, ուր բնիկներն աննշան թիւ մը կը կազմեն, և խելքով ալ թուով ալ սպիտակներն առաւելակից են հոն։ Յեկերու զանազանութեան տեսակէտով, Բարէյոյս աւելի Հնդկաստանի կը նմանի։ 80,000ի չափ զօրքով անդլիացի ազգի մը դաղթականութիւն 250 միլիոն ժողովուրդ կը կառավարէ Հնդկաստանի մէջ։ Անդլիացիք կ'ըսեն թէ իրենք ուրիշ դաղութք չեն գտած այս գործին մէջէն ելնելու բայց եթէ արդարութիւն ի գործ դնել Հնդկաստանի զանազան ցեղերուն և դասակարութիւններուն մէջ։ Փորձառութեամբ յաջողութիւնն ապացուցեալ այս մեթոտն է նաև գործ ի գործ կը դնեն ի Բարէյոյս ընդ մէջ սպիտակներու և սեւերու։ Պոէրները բանն այսպէս չեն հասկնար։ Անոնք կը դանդատին թէ Անդլիացիք հարիւր տարի առաջ սեւերուն թիր եւան իրենց դէմ, որովհետեւ կը նախանձէին իրենց (Պոէրաց) բռնած դիրքին Բարէյուսոյ մէջ, և այնպէս ըրին որ զիրենք հանեցին հեռացուցին այն տեղերէն։ Հիմակ ալ Պոէրներն իրենք ընդ ակամբ կը նային իրենց մէջ հաստատուող, իրենց օգիքը ձեռքէ չձգող Անդլիացիներուն, որոց կ'ըսեն թէ «ո՛չ ձեր շաքարը կ'ուզենք, ո՛չ ալ ձեր խարտեաշ մազերը»։ Թողէք զմեզ. բայց Անդլիացի դաղթականն իւր բռնածը դիւրաւ չի թողուր։ Ասկէ ծագումմ կ'առնուն Թրանսվալի բոլոր շփոթութիւնք որք դեռ չեն լմնցած։

ՀԱՊԼԵՆԱՑ ՄԵՆԵԼԻՔ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆԱՊԵՏԸ

Մենելիք թագաւորին քաղաքական դիւանապետն է Պ. Դարրիէ, ծննդեամբ Հապէշ, մկրտութեամբ և կրօնութեամբ Հայ, որ դաստիարակուած է Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Վանքին մէջ։

Այս երիտասարդ ի մանկութեան իրրեւ եմենվզայի դերի կը վաճառուի Եգիպտոսի մէջ, ու կը դնէ Ա. Բարկիկոյի սեպհականոր Պօղոս էֆ., որ հոգ կը տանի անոր բարօրութեան ու կրթութեան, և տեսնելով որ ուշիմ ոգայ մ'է, Հայ Եկեղեցւոյ մէջ մկրտել տալէ ետքն, Երուսաղէմի Հայոց վանքին մէջ կրթել կուտայ, ուր Պ. Դարրիէ կ'ուսնի քանի մը եւրոպական լեզուներ, հայերէնէ զատ։ Պ. Դարրիէ Եգիպտոս դառնալէն և իւր տէրոջ քով պահ մը պաշտօնավարելէն ետքն, իւր հայրենիքն ու ծնողքը տեսնելու բաղձանքով կ'ուղեւորի Հապէշաստան, ուր պատիւ կ'ունենայ Աբքունեաց ներկայանալու, և իւր տագանդը, մանաւանդ լեզուագիտութիւնը մեծապէս գնահատուելով այնպիսի երկրի մը մէջ ուր Եւրոպոյ հետ հաստատակայուն բարեկամութեանց պատճառաւ թարգմանների մեծ պէտք կայ, իրրեւ թարգման կը մտնէ Շօայի Սրբունիքն, և աստիճանի բարձրացումներով, ի վերջոյ կ'ըլլայ քաղաքական դիւանապետ Մենելիք Թագաւորին՝ Հապէշաստանի։ Զի մոռնար իւր տէրն, ընծաներ կը զրկէ անոր, և իւր վնհապետն ալ պատուունչան կը շնորհէ Աբրակիրցի սեղանաւորին, որ ի Գահիրէ ընակեալ բարեկեցիկ ազգայիններէն է։

ՄԱՏԵՆԱՍԻՐԱՐ. — Լիսնի կաթոլիկ միսիոնարութեանց միաբանութեան մեծաւորն հեռագիր ստացաւ Մատակասքարէն, ծանուցանող թէ մայիս 7ին, Մեծ Բաղարիի տօնին օրը, Ֆահավալոնները յանկարծ յարձակեցան Վերտիվուտրօտ գիւղին վրայ, որ Թանանարիվ մայրաքաղաքէն միայն եօթն ժամու ճամբայ հեռի է։ Բնակիչք փախան, և անոնց տունները թալանեցան։ Կամոլիկ դպրոցը քանդուեցաւ։ Նախընթաց օրն ալ նոյն տեղը նոյն բանն ըրած են մօտակայ գիւղի մը։

ՃԱՐՈՆՑԻ երիտասարդ մը որ Եէյլի Համալսարանին իրաւագիտական ճիւղին մէջ ուսած էր, Միացեալ Նահանգաց Եղեռնագատ Ատենից առջեւ փաստաբանութիւն ընելու արտօնագիր ստացաւ այս օրերս։

ԱԹԷՆԻի մէջ քանի մը խմբագիրներու դէմ կառավարութիւնը դատ բացաւ քաղաքական կիծու հրատարակութեանց առթիւ։ Սիֆաստանկոյց մէջ են Եաֆա լրագրին տնօրէն Պ. Տյոսինիս և խմբագիր Պ. Սոդիրիատիս։

ԱՐԿԱԾ ՄԱՀԱՊԱՆԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Արդէն ծանուցինք թէ ի Փէշթա Լրագրատեսոյ Համաժողով մը տեղի կ'ունենայ Հաղարամեկին առթիւ։ 24 խմբագիրք որ նախընթաց գիշեր Փէշթա կը դառնային վարչապետ Պանֆի Պառոնի տարանոցին մէջ կատարուած երեկոյթէն՝ արկածի մը զոհ եղան։ Կառք մը գծէն դուրս ինկաւ, տասն խմբագիր ծանրապէս և ուրիշներ թեթեւապէս վնասուեցան։

ՊԱՊՐ ժամանակէ մ'ի վեր ուրիշ բանի չի զբաղիր եղեր բայց եթէ լտտիներէն մեծ կոնդակի մը խմբագրութեան, որոյ նպատակն է պաշտպանել Հռոմայ Պապին դերագահութիւնն։ Առ այս գանազան քաղուածներ ըրեր է Պապն յոյն հայրապետներէն և արեւելեան ժամադիրքերէն։ Պապն ամեն եկեղեցիներու պիտի զրկէ այս շրջաբերական, որպէս զի կարդան, և համաձայնիցին Պապին գերագահութեան, յարին Հռոմայ Եկեղեցւոյն, որով Եկեղեցեաց միութիւնը կատարեալ պիտի ըլլայ եղեր։ Հիմա Պապն այն գիրը շատ մը լեզուներու թարգմանել կուտայ։ Անդլիերէն լրագիրք որք այս լուրը կուտան, կը յարեն թէ միութիւնը փոխադարձ զիջումներով կ'ըլլայ, մինչ այսպիսի առաջարկ մը հպատակութեան կոչում մ'է և ոչ թէ միութեան, և դարաւոր գոյութիւն ունեցող Եկեղեցիներէն ոչ մին տրամադիր է իւր ինքնութիւնն ուրանալով Հռոմայ հպատակիլ։

ԱՀԱՌԵԼԻ ԱՐԿԱԾ ԾՈՎՈՒՄ ՎԻՐԱՑԵ

347 ՀՈԳԻ ԽԵՂՈՒՍԱՆ

Տրըմֆլեռ Բաալ շոգենաւը Սըր Տանլտ Բըրրիի Ընկերութեան, որ կը բանէր ընդ մէջ Բարէյուսոյ և Անդլիոյ, նախընթաց օրը Մանչի ծովուն Մոլեն կղզւոյն բացը ժայռի մը զարնուելով ընկղմեցաւ, և մէջի 350 մարդոյմէն երեքը միայն կրցին ազատիլ։ Այս դժբախտ շոգենաւ կը պատկանէր Բաալ Լայն գծին, զոր Սըր Տանլտ Բըրրի 1872ին հիմնած է, Սաութմրտրդի և Բարէյուսոյ միջեւ բանելու համար։ 3,663 թոնօնոց շոգենաւ մ'էր գեղեցիկ, ուժովի, ամեն նոր կատարելութեամբք օժտուած։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ՍՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԶՆԱՆԱՆ ՑԱՆՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԻՆ

ԲԵԴԵՐՍՈՒՐԿ, 18 Յունիս. — Զարին առողջական վիճակն այնպէս է որ հարկ դատուեցաւ Զարին ու Զարուհւոյն Բեդերսուրկ մուտքն յետաձգել մինչեւ 15/27 յունիս, որպէս ի սկզբան որոշուած էր։

Ի ՀԱՅԱՍԻԱՆՑԻՆ ԱՓԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ. — Գողթային պաշտօնարանն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նոր ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Մաշօնալանտի սուերուն հետ։ Երկու սպիտակ սպանեցան։

ԱՐԿԱԾՆ Ի ՓԷՇԹԱ

ՓԷՇԹԱ.—Երկաթուղոյ արկածն որուն օտար խմբագիրներ զոհ դացին՝ խորին սրտայուզութիւն պատճառեց լրագրապետաց համաժողովին մէջ։ Վիրաւորեալ խմբագիրներէն երկուքը մահամերձ վիճակի մէջ են։

ԾԱՆՐ ԴԱՒԱՌԱՆԱՒԻՒԹԻՒՆ

ՊՐԻՍԴ.—Տրըմֆլեռ Բաալի նաւաբեկութիւն հետեւանք եղաւ բուռն ընդհարման մը ժայռի մը դէմ Ուէսան կղզւոյն առջեւ։ (Տե՛ս վերը Բաղաքականներուն մէջ։) Խեղդուած ճամբորդներուն թիւն է հիմա 247. մէկ ճամբորդ միայն ազատեցաւ։ Բոլոր նաւագք, բաց ի երկուքէն, կորան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը պաշտօնագրով մը շնորհաւորեց՝ Արմաչու Դպրեվանուց անդրանիկ սաներուն դաւանանքի իշխանութիւն և վարդապետութեան աստիճան ընդունիլը։

Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան յատուկ պաշտօնագրով մը շնորհակալութիւն յայտներ է՝ Արմաչու Դպրեվանուց միաբանութեան կողմէ հանգուցեալ Սիմէոն արքեպիսկոպոսի համար կատարուած ուխտագրէից պաշտօնին համար։

Յառաջիկայ կիրակի, 9 յունիս, Մաքրիփուղի Դպրաց դասուն հաստատման տարեդարձը լրանալով, նոյն դասուն խնդրանօք՝ Սրժ. Վաղինակ վարդապետ Սիսակեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԱՅԵՒԻ

Կարօտ ազգատաց համար մեր նախաձեռնութեամբ պատրաստեալ հանդերձեղինաց հաւուեստութիւնն Օրագրոյդ 3654րդ թուով հրատարակած պահուս, այդ հաշուէն աւելցած 214 զրշ. 30 փարան ազգատիկ եկեղեցեաց մնացած և ապառած մատենից և ապառուց տեղ նորեր պատրաստելու դործին անցած ըլլալն իմացուցած էր։

Արդ, այդ երկրորդ հաւաքման գործն ալ այժմ վերջացած և հաշիւներն ամբողջապէս Ազգ. Պատրիարքարանի տրուած ըլլալով՝ կը փութամ լրագրոյդ միջոցաւ ալ համառօտ տեղեկութիւն մը տալ ի գիտութիւն Ազգայնոյ նամանաւանդ նուիրատու բարեսէր անձանց։

Դրամական նուէրներէ գոյացաւ 1316½ զրշ, որոյ վրայ աւելցնելով հանդերձեղինաց հաշուէն եկած 214 զրշ. 30 փարա, ունեցանք՝ 1531 զրշ. 10 փարա մուտք, ուսկից 1320 զրշ.ը ծախսուեցաւ Եկեղեցական դրեանց և սպասուց հայթայթման, և աւելցած 211 զրուշ 10 փարան անցաւ մեր երրորդ ձեռնարկին, այսինքն ազգատուանողաց դասագրքեր պատրաստելու գործին, որ կը շարունակուի տակաւին։

Աւելորդ է ըսել թէ դրամով դնուած եկեղեցական գրեանք և կերպասեղէնք անցած են հետեւեալ ցուցակին մէջ։

ՑՈՒՑԱԿ

Աւետարան-զործոց հատ 4, Աւետարան ձեռաց 9, Աւետարան ճաշու 1, Գործք առաքելոց 10, Ճաշոց փոքրագիր 2, Խորհրդատետր 4, Ատենի ժամագիրք 5, Ձեռաց ժամագիրք 19, Սաղմոս 35, Նարեկ 6, Տօնացոյց 5, Տաղարան 2, Տօնակարգ 5, Զայնաքաղ շարական 3, Ձեռաց շարական 4, Փոխասաց մանկանց 8, Շարական ծննդեան կանոն 25, Շարական Աւագ շաբաթու կանոն 25, Շարական հանդստեանք 25, Զատիկ ծննդեան ճրագալոյցի և ճաշու ընթերցուածք 65, Գուսմար 262, Ս. Սկիւռի ծածկոց ստոֆա հատ 87, Ս. Սկիւռի ծածկոց այլ և այլ 3, Աւետարանի բռնիչ ստոֆա 8, Աւետարանի բռնիչ այլ և այլ 69, Խաչի բռնիչ ստոֆա 7, Խաչի բռնիչ այլ և այլ 57, Փարուրար 3, Ուրար 2, Բաղկոց զոյգ 3, Ժամարարի շապիկ հատ 1, Ժամարարի անձեռնոց 4, Դպրաց շապիկ 2, Սեղանի ծածկոց 18, Բէշխուն 3, Փոքր վարագոյր 2, Աչտանակ սեղանի 22, Դումար 553։

Այս ամենը յանձնած եմք Ազգ. Պատրիարքարանի և հարկ եղած ընկալարերն ստացած։

Այդ հանդանակութեան վերաբերեալ մուտք և ելք, ինչպէս և նուէրներն իրենց տեսակովն ու նուիրատուաց անուամբ և թղթակցութեանց պատճէնք մանրամասնօրէն և ամբողջութեամբ արձանագրեալ են թղթիս Պատուիրակ Խորհրդոյ կողմանէ վաւերացեալ և ինձ յանձնեալ մասնաւոր տուփերին մէջ, զոր կրկին յանձնեցի նոյն Խորհրդոյն ի պահ։

Ելեւմտից հաշիւներն ինչպէս նաև նուիրատուաց անունները իրենց նուէրներուն նշանակեալ ցուցակ մը դրուած է Ս. Եկեղեցւոյս բակն ի տես ժողովրդեան։

Շնորհակալութիւն ամէն անոնց որք իրենց նուիրատուութեամբ նպաստեցին ազգատիկ Եկեղեցեաց պէտքերու հայթայթման, մխիթարեցին զանոնք և մեր այս ձեռնարկին մէջ ալ քաջալերեցին զմեզ։ Մնամ Աղօթարար Ազգիս

Դրիգոր Եպիս. Ագոնցեան

6 Յունիս 1896, Մշիւսար

Ս. Զ. Դ.

Յառաջիկայ շաբաթ օրուան Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի տօնախմբութիւնը կիրակի օրը 9 Յունիս պիտի կատարուի առաւօտեան ժամը 2ին Օրթաքէօյի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ։ Կաթողիկոսական փոխանորդ Արշիեպատիս Կարապետ Արքեպիսկոպոս Ասլանեան հրաւիրուած է հանդիսաւոր պատարագ մատուցանելու, և նոյն օրն աւուր պատշաճի քարոզ պիտի խօսուի։

Կը խնդրուի ամէն պատուական ազգայիններէ ներկայ գտնուիլ սոյն հանդէսին։

553

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՄ ԲԵՐԱՑԻ

Բերայի Աղքատախնամը պարտք կը զգայ իր ամենաջերմ շնորհակալութիւնները հրապարակաւ ևս յայտնելու Ազն. Տիկին Մանանիկ Տավուտեանի և Ազն. Տիկին Յուստինէ Տիլպէրեանի որոնք իրենց հանրածանօթ բարեսրտութեամբ յանձն առած էին անձնուիրաբար հանգանակութիւն մը կատարել ի նպաստ հնամակալութեան Ս. Զատկի տօնին առթիւ, Բերայի թաղին մէջ։ Ի ստոյգ կը հրատարակենք սոյն հանգանակութեան ցուցակը, յանուն հիւանդաց և աղքատաց մեր երախտագիտութիւնը յայտնելով նաեւ նուիրատու Ազնուափայլ Տիկնանց և Տեարց։

Ի դիմաց Աղքատախնամին

Ապէնտարիր Վ. Ապէնտարիր

Ե. ՕՏԵԱՆ Մ. ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Բերա, 7 Յունիս 1896

Տ. Ազնաւոր Յովսէփ 95 զրշ., Տիկ. Ալաքմճեան Նուրիկ 54, Տիկ. Սաճեանեան Տոք. 108, Տ. Ապտուլլահ եղբարք 20, Տիկ. Ասլանեան Գայիանէ 60, Տիկ. Ասլանեան Սրբուհի 108, Տ. Բապուճճեան Կ. 40, Տիկ. Գարամանեան 180, Տիկ. Գարակէօղեան Ա. 120, Տիկ. Նաղուպեան 20, Տիկ. Երամեան Ս. 54, Տիկ. Լսաեան Անանա 108, Տ. Թապուրեան Արամ 40, Տիկ. Թահթապուրուն 108, Տ. Թիրեաքեան Տոքթոր 20, Օր. Թոքաթիեան Թէոփիսեայ 54, Տիկ. Թոքաթիեան Յովսէփ 40, Տ. Թերեան Թադէոս 54, Տիկ. Ինճէեան Պէզարիա 108, Տիկ. Ինճիճեան 40, Տիկ. Կիւմիւշկերտան Ասթինէ 108, Տիկ. Կիւմիւշկերտան Երանուհի 80, Տիկ. Կիւմիւշկերտան Մէլեհրիպէ 108, Տիկ. Հալաճեան Բ. 108, Տիկ. Համբարձումեան 40, Տիկ. Հարանց Մանանիկ 108, Տիկ. Հարանց Վերգինէ 108, Օր. Մաղպուլեան 40, Տիկ. Մանուկեան Ս. 40, Տիկ. Մերամէճեան Զ. 108, Տիկ. Մոմճեան Թագուհի 40, Տ. Մուրատեան Գէորգ 60, Տիկ. Յակոբեան Յովհաննէս 216, Տիկ. Յակոբեան Մէրայէլ 216, Տիկ. Նեվրուզ Երանուհի 108, Տիկ. Նշատաճեան 54, Տիկ. Նորատունկեան Գ. 108, Տ. Շահպազ Տոք. 95, Տիկ. Շամտանճեան 216, Տիկ. Ոճն 60, Տիկ. Ոճն 108, Օր. Ոճն 20, Ոճն 10, Տ. Սմբատեան Մանուկ 60, Տիկ. Ստամպուլեան 40, Տիկ. Տավուտեան Մանանիկ 54, Տիկ. Տէրունեան Անանիկ 40, Տիկ. Տիլպէրեան Յուստինէ 108, Տ. Փափազեան Տաճատ 20, Տ. և Տիկ. Քիւրքճեան Խնդիր 216, Տիկ. Օտեան Խաչիկ 54, Տիկ. Ֆոսքոլ 40։

Գումար 4222 զրուշ

Ի ՆՊԱՍՏ

ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԱԶԳԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցուի թէ զրաճաճառ Վահրամ էֆ. Մարգարեան երրորդ անգամ ըլլալով նուիրից 35 Ռուբլանոցներ, որով ցարդ նուիրած զրքերուն ընդհանուր արժէքը հասաւ 1700 զրուշի։

Ահաւասիկ Մարգարեան էֆէնտիի այն նուիրատուութեանց ցուցակը.

		զրշ.
1000	Մանկանց գիրքը	125
200	Սիրուն Զբօսարան	400
80	Ոսկեմատնիկ	320
100	Մանկ. Բերականութիւն Ա.	125
100	Նոյն, Բ. Մաս	250
100	Գեղեցիկ Զբօսարան	250
30	Սրբազան Պատմութիւն	75
40	Նախնական Քրիստոնէական	60
10	Աւետարան	40
11	Վարժ. փոխասաց մանկանց	55
1671	կտոր զրշ.	1700

* * *

Ե. Մ. և Բ. Մ. նուիրեցին 10 կտոր գործածուած դասագիրք։

Ի ՆՊԱՍՏ

ԵՐԵՔ ՆՈՐԱԾԻՆՆԵՐՈՒՆ

Աստուածատուր էֆ. Հարէնց, «Հայ արհեստաւոր մը», տիկին Էօժէնի Ռ. Մաղաքեան և Սամաթիոյ Ն. Վարդուհեան վարժարանի սանուհիք՝ որոնք ինքնաբերաբար յանձն առած էին երեք նորածիններու բնակարանի վարձին մասնակցիլ, յանձնեցին յուսիսի ամսաթուիններ՝ մէկ մէկ մէնիտ։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ ԿԻՐԱԿԱՆԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Երկրորդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր, ուրբաթ, 7 յունիս, հետեւեալ բովանդակութեամբ և Արմաչու Դպրեվանուց Միաբանութեան խմբագրութեամբ.

Դպրեվանուց վարդապետք Մ. Ե. Օ.
Վանքը Ե. Վ. Դ.
Ցոր ՍՄԲԱՏ Վ.
Քրիստոնէութեան ազդեցութիւնը ՖԻԼՍՕԹԼ ՏԸ ԲՈՒԼԱՆԺ
Ժամերգութիւն ԶԱՒԷՆ Վ.
Քարոզի նիւթեր (անմէջ մոքեր) ՄՈՒՇԵՂ Վ.
Մատենագրական (հին հաւատք) Ե. Վ. Դ.
Ազգային և Բաղաքական լուրեր

Գին 40 փարա

Տ. ԲԱՅԱՆՑԻ, ԿՈՍՏԱՆԴԵԱՆ որ Անգլիայէ վերադարձած է, իր պաշտօնատեղին հաստատած է Բերա, Սիմսիվլ փողոց 12 թիւ տան երկրորդ յարկը ճիշդ «Թիւնէլին» դիմացը, «Փաստաթղթի» վրայ։

Հիւանդներ կընդունի ամեն օր բայի կիրակիէ, կէս օրէն երեք ժամ առաջ մինչեւ երկու ժամ ետքը։ Իսկ ուրբաթ օրերը՝ մինչեւ կէս օր. եւ կէս օրէն ետքը կը զտնուի Գոյանը գիւղ, Ֆըստըքը պաղը, իրենց տունը, Վասքորլ իրենն դիմաց հիւանդներն ընդունելու։

549 7 - 12

Հեռագիր

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Մոսկուա զրկուած օսմանեան պատուիրակութեան անդամներէն Զիեա փաշա ու Բենսթանթէն Դարաթէոտորի էֆէնտի, նոյնպէս Ֆէրիդ Հասան Էֆէնտի փաշա ու Նէֆի էֆէնտի, որք պաշտօնով Հիճազ դացած ու մայրաքաղաքը դարձած են, ինչպէս նաեւ Միւշիր Թահիր փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ խան՝ առաջին թարգման Միրզա Յովհաննէս խանի հետ՝ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վեսիր. Նախարարին հետ։

—Սեւ Լիրան գործակատար Պ. Պաքիչ երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վեսիր. Նախարարին հետ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ընդարձակ վիճակագրութիւն մը մատուցած էր ի կայս. պալատ։ Կայս. պալատան առաջին քարտուղարը ծանոյց թէ այդ վիճակագրութիւն վեհ. Սուլթանի գոհունակութեանն արժանացած է և թէ Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է ուրիշ վիճակագրութիւն մ'ալ պատրաստելով մատուցանել, նկատելով անոր մէջ թէ իր գահակալութեան օրէն ի վեր ո՛րչափ մենաշնորհներ տրուած են, արտօնատէրերն որո՛նք են, տակաւին ո՛րչափ մենաշնորհներ կան տրուելիք և որո՛նց պիտի տրուին, նոյնպէս հանքերու համար ո՛րչափ մենաշնորհ տրուած է, հանքերու տեսակն ի՛նչ է, արտօնատէրերն որո՛նք են և տակաւին որո՛նք կան մենաշնորհ խնդրող։

ԲԼԷՄԱՆԹԻՆ ԻՇԽԱՆԻՀԻՆ, Գուլգրիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին մայրը, ի մեծ մայրաքաղաքս պիտի դայ՝ անձամբ շնորհակալութիւն յայտնելու այն շնորհներուն համար, զոր Վեհ. Սուլթանն ըրաւ Ֆէրտինանտ իշխանին, երբ սա մայրաքաղաքս այցելեց։

ԱՆՏՈՒՍՑ և հանքաց նախարարութեան կողմէ հրատարակուած հաշուեցուցակէ մը կ'երեւի թէ երմտական անցեալ 1311 տարւոյն անտառաց և հանքաց հասոյթը 29,518 ոսկի աւելի եղած է։ Նախարարութեան երեք տարուան հասոյթները՝ բաղդատելով նախորդ վարչութեան վերջին երեք տարիներու հաշիւներու հետ՝ 248,591 ոսկի աւելի եղած է։ Նախորդ վարչութեան տարեկան հասոյթին հետ բաղդատելով միջին հաշուով՝ նախարարութիւնը տարին 82,863 ոսկի հասոյթի առաւելութիւն մը ունեցած է։

ՄԵՆ ՇՈՒԿԱՑԻՆ նորոգութիւնք առալ կը տարուին։ Էջրիւմիներու կողմի նորոգութիւններն ալ սկսան։

ՊԱՊԱԿԱՆ նուիրակ Տ. Պենէթի առի օրը Էնկիւրի ժամաներ է։

ԱՇՏԸՐՆի նահանգին անտառաց ընդհանուր քննիչ կարգեցաւ Տրապիզոնի նահանգին անտառաց ընդհանուր քննի

ՍԱՄՈՍԻ իշխանը քննական պատոյտի մը կերթ է կղզւոյն մէջ։

Գ. ԻՒԶԲԷՆՍԿԻ, կ. Պոլսոյ ռուսական հնագիտական կամարին տնօրէնը, Էտինբէ, Ֆիլիպէ, Սօֆիա ու Թրլնօվա պիտի երթայ՝ հնագիտական խուզարկութիւններ կատարելու համար։

ՏՈՒԹ. ՀԷՐՅԷ, Նայէ Ֆրայէ Բլէսէի խմբագիրը, մայրաքաղաքս եկաւ։

ՍԲՎԱՋԷՆ կը գրեն թէ այս տարի հունձքերն առատ պիտի ըլլան, որովհետև Մայիսի մէջ օգտակար անձրևներ տեղացեր են և թէ հունձքերու մեծ մասն ալ եւս անձրեւի պէտք չունի և փոքր մէկ մասը անձրեւի կարօտ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին ուսուցչէնէրէն Տոքթ. Տիւրինկ, որ Գալաթամուլիի նահանգին մէջ գաղթական ախտին դարմանման համար առանձնաց հիւանդանոցներ պիտի կազմատէ, չորս ամսոյ չափ այդ նահանգին մէջ պիտի մնայ։ Տոքթ. Տիւրինկի պիտի ընկերանան զինուորական տասը բժիշկներ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ չորեքշաբթի օրը Գալաթիրիի մէջ (Սէլանիկի նահանգ) երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, որուն ժամ մը յետոյ յաջորդեր է թեթեւ ցնցում մը։

ՕՏԱՐ Մամլոյ Դիւանը նկատելով որ Մանիֆէսթօ Օսմանոգլ իր չորեքշաբթի օրուան թերթին մէջ հրատարակութիւն մը ըրած է՝ առանց գրաքննիչին գիտութեանը, ազդարարեց նոյն լրագրոյ արտօնատիրոջն որ եթէ իր այդ ընթացքը կրկնէ, օրինաց տրամադրութեանը պիտի ենթարկուի։

ԲՈԼԵՐԱ.—Յունիս 4ին Ադրիանոպլիսի մէջ քսանեակ 5 դէպքեր ու 3 մահեր պատահեցան։

Գահիրէի մէջ 11 դէպք ու 11 մահ։

Ուրիշ տեղերու մէջ 100 դէպք ու 84 մահ։

Մայիս 20 էն ի վեր Եգիպտոսի մէջ քոլերաէ ընդհանրը 3330 դէպքեր ու 2523 մահեր պատահեցան։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Բրէվէզայէ նախորդ կառավարիչ Ֆէրիտ փաշայի՝ ամսական 3000 Մարսուանի նախորդ գայմակամ Մէհմէտ Նէշիպ էֆէնտիի ալ 833 զրուշ յատկացուեցաւ՝ իբրեւ անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ։

Գ. ՔԻԼԼՄԱՆ, Անատոլուի երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէնը, երկէ Փարիզ ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ՄԷՔՔԷԷՆ կը գրեն թէ այս տարի հոն գացող խալամ ուխտաւորաց թիւն երկու հարիւր հազարէն աւելի եղած է։

ԷՎԳԱՖի նախարարութիւնն արտօնուեցաւ Պոլսոյ Եէնի Ճամիի հրապարակին վրայ քարուկիր խանութներ շինել, որք վարձու պիտի տրուին, հոն գտնուող արհեստաւորաց։

ՊԻԹԼԻՍի նահանգին տուրքերու նորընտիր տնօրէն Հաճի Շեվզը պէյ իր պաշտօնատեղին ժամանեց։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ զինուորաց պէտքին յատուկ 55 ձիեր գնելու համար յանձնաժողով մը կազմուեր է, որ կը բաղկանայ Ապուլգատէր փաշէն, Պալէօգլեան Մատթէոս էֆէնտիէ, Գալէնտէրոյլու Սէֆէր էֆէնտիէ, Շերիֆ Սալի էֆէնտիէ և Սպարթալեան Ստեփան էֆէնտիէ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԷ երէկ մայրաքաղաքս եկաւ նախկին Խտիվ վարիճանեալ Իսմայիլ փաշայի փեսան՝ Մահմուտ Սբրի փաշա՝ ընտանեօք։

ՄԻՒՆԹԷՖԻԼԻԹ գաւառին (Պասրա) նախորդ կառավարիչ Բիւշրի փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՏԷՖԹԷՐԻԱՆԷի վերատեսուչութիւնն օրոշեց բոլոր գաւառաց մէջ տեսչութիւններ հաստատել։

ԷՏԻՐՆԷՅԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն ուշրկայից մէջ կարկուտ տեղալով այգիները վնասուեր են հարիւրին ութսուն հաւանութեամբ։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Երէկ առտուն Էյուպի կողմը՝ Պահարիյէի ագուսի գործարաններու ծուխերէն Սարգիս անուն ձկնորսի մը դիակը գտնուեցաւ, որուն ձեռքերը և ոտքերը կապեալ և բերանն ալ լաթով մը գոցելէ յետոյ ծովը նետած էին զայն. կը սեսն թէ ասոնք երկու հոգի են, և դեռ միւսին դիակը չէ գտնուած։ Ոտիկանք խմանալով՝ դիակներէն մին հանեցին և բժշկական քննութեան ենթարկեցին որ հաստատեց թէ ձկնորսը բռնական մահով մեռած էր։ Ոտիկանք միւս կողմէ քննութեան ձեռնարկեցին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ. — Կիւյօ խայծանը (քաքսիլ և հեղուկ), երկար ատենէ ի վեր ծանօթ ցնցուղներու, կուրծքի և միզանցքի բոլոր հիւանդութեանց բուժման համար, չատ անգամ նմանցուած է կամ կեղծը հընարուած։ Բոլոր այս կեղծերը, գէշ պատրաստուած, չեն բուժեր և երբեմն վտանգաւոր են։ Ուստի ամեն գնորդ որ չուզեր խաբուիլ պէտք է պահանջէ և անձամբ ստուգէ թէ իրեն ծախուած դեղը ամեն մէկ սրուակին վրայ կը կրէ սա հասցէն. Լ. ՖԻՐԷ ՏՈՒՆ, ՓԱՐԻԶ, 19, ԺԱՌՕՊ ՓՈՂՈՑ, միակ տունն որուն մէջ կը պատրաստուի ճշմարիտ Կուտրօն Կիւյօն (քաքսիլ և հեղուկ)։

Ծան. — Ճշմարիտ Կիւյօ քաքսիլները ճերմակ են և Կիւյօ ստորագրութիւնը կը գտնուի իւրաքանչիւր քաքսիլի վրայ։

Բ 5—6

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Սրշիպեղադոսի կղզեաց Նահանգին Մէքթուպճի անուանեցաւ եպարքոսական Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ահմէտ պէյ։

Շքոտրայի Նահանգին Մէրթուպճի անուանեցաւ Պիթլիսի Նահանգին նախկին Մէքթուպճի Իլիաս Սամի էֆէնտի։

Նիւ Եորքի օսմանեան փոխ-հիւպատոս անուանեցաւ Բ. Դրան հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Էրշէտ պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն։

«Քաղաքապետութիւնը տեղեկագրած է թէ Թալապեանութեան Ը. շրջանակին մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, 67 տղաքներ պատուաստուած են։

—«Յունիս 5 թուականաւ Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրիր ծանուցած են թէ Հալեպի, Մուսուլի, Սըվազի, Գալաթիայի, Տիարպէքիրի, Պրուսայի, Էնկիւրիի և Գոնեայի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԱԼՊԵԱՆ ԹԷՕ.—Լաւագոյնը մաքրողականներուն. 20 տարուան յաջողութիւն։ Պահանջել Rech ստորագրութիւնը։

ՊՂԱՏՈՆԱԿԱՆ ՍԵՐԸ

(ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ԽՈՀՍԵՐ)

Բ.

Քննենք այժմ սիրոյ ծագումը։ Սէրը մարդկային կարգադրութիւններու չի նըմանիր, աստուածային ծագում ունի, ո՛վ որ չի հաւատար սիրոյ, չի հաւատար Աստուծոյ, ինքզինքին, իր խելքին, զի Աստուած սէր է։ Սէրը այն տեսակ զգացումներէն չէ որոնք կը հաշուին ու կը պատճառաբանեն, ինչպէս բարեկամութիւնը և ատելութիւնը. և անոր՝ միւսներուն վրայ ունեցած անսահման առաւելութիւնը կ'ապացուցուի այնու զի մարդէն չի ծնիր, թէ մարդը չկրնար տրամադրել զայն, թէ չհաւանիր իսկ որ իր կամքի զօրութեամբ փոյթնէ. և երբ զօրաւոր հոգի մը զայն կ'ընտանայ՝ ի զուր մարդկային բոլոր նկատողութիւնները ձայն կը բարձրացնեն զայն արգիլելու համար. ասանձին կ'ապրի և իր յատուկ կարողութեամբը։ Այո՛, Աստուած մեզի չկրնայր որ լքանենք սէրը, այլ անով մեզի կը բարձրացնէ. թէեւ ակիպ պէտք չէ հետեւցնել թէ Աստուած մեզի կը տանջէ առանց երջանկութեան հասցնելու, այլ պարզապէս երկնային այդ խէալն է ինչպէս ամէն խէալ՝ որ կը տանջէ իր բարձրութեամբը։

Ի՞նչ է սիրոյ նպատակը.—սէրը, Պղատոնի տեսութեամբ, բարւոյն կուզուի. արդարեւ մարդս կ'ուզէ որ բարին իրենը ըլլայ. սէրը կատարելութեան ձգտելու ազդումն է, մարդս ի քէն անկատար՝ իր լրացուցիչը կը փնտռէ ոչ իր հաւասարը, ինչպէս կ'ըսէ Պղատոն և ինչպէս որ ամեն բանի մէջ տիպար մը պէտք է նոյնպէս քանի որ բացարձակը կարող չենք ըմբռնել, ստիպուած ենք մեզի համար սիրոյ ձեւ մը տալ, մէկ խօսքով տիպար մը ընտրել. մարդս այն ատեն անոր կը վերագրէ կատարելութեան անսահման ձգտում մը որով ներկային մէջ իրեն կատարեալ կ'երեւայ. Պղատոն կ'աւելցնէ թէ ասիկայ ոչ միայն կարգ մը մարդոց համար է, այլ ամենուն։ Ամէն մարդ կարող է սիրել։ Ո՛հ, եթէ ձեր սրտին խորէն դէպի անցեալը անդրադառնայիք, ա՞ջ ապաքէն պիտի հաստատէիք ճշմարիտ սիրոյ իրականացումը ձեր մէջ՝ դէպ... բոպէի մը համար։

Տիւմա Որդիի համար այդքանը ինքնին անբաղդատելի արժէք մը ունի։ Ո՞ւր կը փնտռէք երջանկութիւնը, ճշմարտութիւնը, երկնից արքայութիւնը։ Փնտռեցէք ձեր հոգւոյն խորը, «արքայութիւն ի ներքոս ի ձեզ է» և անոր աշխարհի մէջ ունեցած արտայայտութիւնն է սէրը։ Ուսումնասիրեցէք այժմ թէ հոգեկան սիրոյ յատկութիւններն օ՞րտնք են։ Աստուծոյ սէրը և ընկերին սէրը իրարմէ անքաժան են, սէրը առաքինութեանց արմատն է, ազատ պարտականութիւն մ'է, անչափխնդիր է, նախանձ չունի, զոհողութիւն չվերցներ, սեպականութիւն չկրնար ըլլալ։ Աստուծոյ սէրը ընկերին սէրէն անքաժան է. հուսաւորին գաղափարն է որ անհուն-ին գաղափարը յառաջ կը բերէ, հուսաւորին սէրն է որ անհուն-ին սէրը կ'արտադրէ և փոխադարձաբար, ով որ իր Աստուածը սիրելու կարողութիւն չունի, հետեւաբար սիրելու կարողութիւն չունի, զի Աստուած սէր է, այնպիսին չկրնար նաև սիրել իր ընկերը. ով որ սիրոյ հակառակ կը խօսի, սէրը սխալ բան մը կը նկատէ, սիրոյ կարողութիւնը չունի, որով չկրնար սիրել մարդկութիւնը. սէրը առաքինութեանց արմատն է, Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս կ'ըսէ «սիրեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, յամենայն անձնէ քումմէ, յամենայն զօրութենէ քումմէ։ այս է առաջին պատուէրն։ Եւ երկրորդն՝ «նման սմին սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո. մեծ քան զսա այլ պատուիրան ոչ գոյ։ և կ'աւելցնէ «և սիրելն զնա յամենայն սրտէ և յամենայն զօրութենէն և յամենայն մտաց և սիրելն զընկեր իբրեւ զանձն առաւել է քան զողջակէզս և զզոհս։ Այս պատուիրանը կը գտնուի նաև Զինական կրօնքի վարդապետներու՝ Մենոխուսի և Թոնֆիւղիսի մէջ։

Առաջինը կ'ըսէր թէ «պէտք է ուղղղ սիրտ մը ունենալ, սիրել իր ընկերը իր անձին պէս»։ երկրորդն եւս կ'ըսէր թէ «պարտի անհատը սիրել մարդկի իր գրուագանքի բոլոր կարողութեամբը և ընդարձակութեամբը»։

Ուրեմն մարդս բարոյական ջանք և հակազդեցութիւն ընելու է իր եսասիրութեանը դէմ։ Քրիստոս ընդունելով հանդերձ մարդկային կարգ մը տնօրինութիւնները, մինչեւ իսկ նուիրագործելով զանոնք, ամեն բանէ վեր զրաւ բարձրագոյն տեսակէտը։

Սէրը ազատ պարտականութիւն մ'է։— «Ցայսմ է սէրն, ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուած, այլ զի նա սիրեաց զմեզ եւ առաքեաց զորդին իւր ի քաւութիւն մեղաց մերոց։ Սիրելիք, եթէ Աստուած այսպէս սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել։» արդարեւ սէրը իր անդիմադրելի մղումովը կը հրամայէ։ Երկրորդ ապացոյցն այն է թէ ամէն տեսակաւ ինչպէս սիրոյ տեսակները, պարտականութիւն մ'է։

Սէրը անչափանդիր է.—Սէր երկարամիտ է, քաղցրանայ, սէր ոչ նախանձի, ոչ անբարկանաճէ, ոչ հպարտանայ, ոչ յանդգնի, ոչ խնդրէ զիւրն, ոչ զրգռի, ոչ խորհի զչար.» Թէեւ Լա Ռոշֆուկո կը ըսուրէ ասոր դէմ բանալով թէ ամէն սէր նրբացեալ եսասիրութիւն մ'է, իրեն հետ ուրիշներ կ'ըսեն թէ «ուրիշներուն եսը իր եսին մէջ»՝ այս է սէրը։ Սակայն ապացուցուած է հոգեբանութեան մէջ թէ ուրիշէ մը զբաւուիլ, իր կրքէն հրաժարիլ, ինքզինքը մոռնալը նոյն իսկ անչափանդրութիւն է. նոյնպէս սիրոյ մէջ ոչ թէ ուրիշներուն եսը իր մտածումէն դուրս կ'ելնէ, այլ իր եսը ուրիշներուն եսին մէջ կը մոռնայ։

Հոգեկան սէրը նախանձ չունի. —«Ուր և արդ են իսկ ի ձեզ հեռ և նախանձ, ոչ ապաքէն մարմնաւոր էք և ըստ մարդկան գնայք.» ուրիշ տեղ մը «սէր երկայնամիտ է. քաղցրանայ, սէր ոչ նախանձի, սէր ոչ ամբարկանաճէ, ոչ հպարտանայ, ոչ յանդգնի, ոչ խնդրէ զիւրն, ոչ զրգռի, ոչ խորհի զչար.» Ֆոյսէ կը յարէ թէ մարդս փոխանակ իր զգայական հակումներուն և նիւթական պէտքերուն ազդեցութիւնը կը բերելու, երբ ազատօրէն կը սիրէ, չկրնար նախանձ ունենալ քանի որ սէրը իր տեսլական ազատութեան մէջ պատճառ չունի անձնասէր և նախանձոտ ըլլալու. «ճշմարտիւ սիրով սրտի մէջ կա՛մ նախանձը կ'ըսպաննէ զսէրը կամ սէրը կ'սպաննէ զնախանձը, հակառակն է կրքի մէջ» կ'ըսէ Պուրէյէ։

Գ. Ե. Ֆ

Քստի անտի

ՍՏԱՄՈՒԼԻ ՄԷՋ ՄՈՂԷԶ

Ռուպէի մէջ (Ֆրանսա) հետեւեալ հետաքրքրաշարժ դէպքը տեղի ունեցեր է։ Երեսունի մօտ կին մը ժամանակէ մը ի վեր կը զանգատէր ստամոքսի սաստիկ ցաւերէ. վերջերս դեղագործի մը դիմեց որ դեղաջուր մը տուաւ երիզակի (թենիա) դէմ. կինը մեծ մասը խմեց, բայց, ո՛վ զարմանք, սպասուած երիզակին տեղ, ողջ մը դէզ մը դուրս ելեր է որ հիմա դեղագործին քովն է։ Հասարակ տեսակէ կանանչ մոգեղ մը է, որ տասը հարիւրորդամեթը երկայնութիւն ունի։ կը կարծուի թէ երեք շորս ամսու ըլլայ։

Ռուպէցի բժիշկ մը այս իրաք զարմանալի դէպքին համար տեղեկագիր մը պատրաստեր է զոր մտադիր է բժշկական ակադեմիին ներկայացնել։

Այս երեւոյթին տրուած բացատրութիւնը սա է թէ կինը ջուր խմած ատենը հաւկիթ մը կուլ տուեր է, որ կը պատկաներ այդ սողունին, բայց պիտի առարկուի թէ ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ չէ մարսեր զայն, վասն զի ստամոքսը այս տեսակ ուտելիք մը չի մերժեր։ Հարկ է սպասել որ այս տարօրինակ պարադային վերաբերեալ տեղեկագիրը կարդացուի բժշկական ակադեմիին մէջ և բացատրութիւնը անկից բխի։

ԿՈՒԼ ՏՐՈՒԱՌ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

Վերջերս ըսուեցաւ թէ տղրուկ մը երեք շաբաթ մնացած էր կաւկասի զինուորի մը կոկորդին մէջ. չատ անգամ կը պատահի որ օտար մարմիններ աւելի վար կիջնան և ցնցուղներուն մէջ տեղաւորուին։

Գերմանական թերթ մը օրինակներ կուտայ։ Այսպէս, տասնըվեց տարու մանչ մը հոլի երկաթ մը կուլ կուտայ, և վեց տարի իր ցնցուղներուն մէջ կը պահէ զայն։ Վեց տարու տղայ մը երկար ասեղ ի վեր ցնցուղի մը մէջ ունի փղոսկրէ փոքր խնձոր մը։ Ուրիշ տղայ մը ճագարի լիսեռն մը ձգեր է իր թոքին մէջ։ Հարկ եղեր է գործողութիւն կատարել և տակաւին չէ ազդեցած։ Տասնըեօթ տարու մանչ մը ցոքեն հակ մը կլլեց։ Թոքը թարախանալով՝ տղան մեռաւ։ ցնցուղի մը մէջ ինկած ակռայ մը անհնարին եղաւ դուրս հանել։ Հիւանդը եռքէն մեռաւ թոքախտէ։

ԿԻՆ ՆԱԻԱՁԵՐ

Անգլուհիները ցոյց տուին նոր կարողութիւն մը որ մինչեւ ցարդ միմայն էրիկ մարդոց յատուկ կարծուած էր։ Միս Ռոպինա Պարթը, Մելպուրնէն, նաւային պաշտօնէութեան մատուցեր է խնդրագիր մը՝ ընդունուելու համար ծովային քննութեան և ստանալու համար Բ. նաւապետի արտօնագիր, որուն կը յաջորդէ հրամատարի աստիճանը. ի հաստատութիւն իր խնդրագրին, վկայականներ կը ցուցնէ հաստատող թէ 1892ի սեպտեմբեր ամսէն մինչեւ ներկայ տարւոյս մարտ ամիսը՝ իբրեւ սենեկապանուհի ծառայեր է զանազան չոգենաւերու մէջ, և թէ հետեւապէս՝ ըստ կանոնագրի՝ կատարած է պէտք եղած փորձը։ Կ'ուզեցնէ որ եթէ իր պահանջումը մերժուի, Անգլիա պիտի երթայ ուր կը յուսայ յաջողիլ։ Աստրալեան դատարանը մերժեր է խնդրագիրը որովհետև ծովու վրայ չորս տարի վարժութիւն հարկ է՝ քննութեանց պատրաստուելու համար, մինչդեռ խնդրարկուն միայն երեքուկէս տարի ծովու վրայ պտըտած էր։ Բայց մեծամասնութեան կարծիքն է թէ երբ խնդրարկուն օրինաւոր հանգամանք ունենայ, կրնայ մրցման ընդունուիլ և ի հարկին նաւապետ անուանել զայն, քանի որ օրէնքը չարգիլեր։ Այս մանկամարդ կին նաւայարդար մը պէտք է միայն գտնայ որ նաւ մը յանձնել ուզէ իրեն, ինչպէս նաև ապահովագրական ընկերութիւններ որոնք ապահովագրել ուզեն և նաւազներ որոնք յօժարին անոր հրամանին տակ մտնել։

Ամենայն ոք որ ցանկանայ գնել Ամերիկեան Ֆիրմայի մը Գրամ Ֆոնոֆոն մը՝ Ամերիկեան Ֆոնոֆոնի մասին տեղեկութիւն ստանալու համար, կրնայ դիմել Ֆոնոֆոնի Ընկերութեան Գլխաւոր Գրասենեակը, Ամերիկա, Նիւ Եորք, Թիւ 20, Տ. Ֆ. Ֆրանսիսկոյ Սրահ։ Ֆոնոֆոնը կարդացնելու է 100 տարի մեռեալներու ձայնը։ Ֆոնոֆոնը կարդացնելու է ամենայն տեսակ երգեր, նուագներ, ասմունքներ, ելոյթներ, զանազան լեզուներու խօսակցութիւններ, ինչպէս նաև ամենայն տեսակ հնչիւններ։ Ֆոնոֆոնը կարդացնելու է ամենայն տեսակ ուրիշ գրամ ֆոնոֆոններ։ Ֆոնոֆոնը ունի ամենայն տեսակ գեղեցիկ գեղարուեստներ։ Ֆոնոֆոնը ունի ամենայն տեսակ գեղեցիկ գեղարուեստներ։

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

ԿԱՐԱՍԵԱՑ ԱՃՈՒՐԴ

Գ Ա Տ Ը Գ Ի Ի Ղ

Զարշը եօլու Եագոմի գալֆայի պատկանող մեծ զավգավաթ-ցիին խանութին բակը

Այս կիրակի օր, 9 Յունիս առաւօտեան ժամ 3էն 6, հրապարակային աճուրդով պիտի ծախուին մաս մը ընտիր կաբասներ, սալոնի քանաթէ և աթոռ, պիւռօ, քոնսոլ, թավլին, հայելի, լամպաներ, իւղաներկի պատկերներ, չինի և երկաթ զօպաներ գորգեր պարսկական, և այլ զարդարուն առարկաներ։

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

Վանդալան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Յունիս 7/19 1896

Անուանումն. եւ Վճարեալ	Թուականը	Անուանումն Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
100	1881	Հես. Սէրիա A	65 20
100		» » B 1%	38 20
100		» » C	23 20
100		» » D զոցուած	23 07
400		» » D բացուած	23 06 1/2
100		» » D միջօրէ	23 06
100	1870	Ռումելիա. զոցուած	111 25
Ֆր. 500		Ռումելիա. բացուած	110 87
Անվ. Վճար.		Ռումելիա. միջօրէ	110 75
20 10	1890	Օսմանիէ 4%	— —
22 11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	7 32
10 5	1872	Սօս. Օթ. որ Շ. է Վ.	4 27
140 140	1878	Լաւրիոնի	56 —
500 300	1889	Անատոլուի (Բժթ. %)	636 50
500 500		Երկաթուղիի (Գրթ. %)	315 —
20 8	1882	Թրամուէյ (Բժթ. %)	8 05
500 500		(Գրթ. %)	488 —
500 200	1883	Օսմ. Ռէժի	15 35
1.40 1.40	1892	Օսմ. Միկիւլլ 6%	1 60
11 5 1/2	1893	Օսմ. Ապահովութ. Ընկ.	4 80
500 500	1882	Զրի Ընկ. Տէրրոս	383 —
Քարաքներու արժեթղթոց գիներ			488 —

ԹԻՒԼԱՆՑ (Բրիմ) ԻՒ ՎՐԱՑ	Ս. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատ	5	70
1 ամսուան համար	7	50
1 օրուան համար	3	—
Իրլանդ	8	—
Կանիսիկ (Հէվալէսիզ)	—	03

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՓԱՆԱԿԱԳՐՈՒ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109 10
Փարիզ »	Ֆր.	23 05
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիորր.	10 90
Պերլին չէք	Մարք.	18 45

ԹԻՒԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատ	Ֆր.	1 —
1 ամսուան համար »		8 —
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Ս. Ո. 100	Ղրշ.էն	110 04
20 Ֆրանկոց		87 18
20 Մարկոց (Գերմանական ոսկի)		107 10
Քրիվից		51 10
Ռուպլի Նգիզաղամ		8 59
Մէջիտիէ		108 21
Մանր արծաթ		101 —
Մէջիտլիք		97 30
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի Բէյող.		8 —

Վաղը շաբաթ Ս. Լուսաւորչայ տօնին առթիւ Ղալաթիոյ Պօղոսեան գոց պիտի մնայ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆԵՐ

ՓՈՓԻՈՒ 19 Յունիս			
Քոնսոլիտ Օսմ.	Բ Կնիկ.	Ֆր.	— —
» »	C »	»	22 37
	D (Բացուած	»	— —
	D (Փոցուած	»	21 45
Ռումելիի Երկաթուղի		»	113 —
Բրլսրիդէ		»	155 —
Մարսային Պատասխանագիր		»	497 —
Օսմանիէ		»	399 —
Ռէժիի Բաժնեթուղթ		»	365 —
Պանք Օթոման (անուանկոչ.)		»	587 —
Դրան Ֆրանսական 3%		»	101 05
» » 4 1/2%		»	104 75
» Իտալական		»	90 —
Քրէտի Լիոնէ		»	785 —
Քրէտի Ֆոնսիէ		»	— —
Քոնդու

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքվա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան դումար	63,000,000 ֆրք.
1894ի հասոյթք	24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90,000,000 »

Ընդ հ. Գործակալ Թուքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Գալաթա՝ Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Մասնաճիւղ Զալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՊՐԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. 32.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋԻՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան ներկայ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ դրամարկղը որ զարդ վճարած է հրդեհի քաջսուց համար։

326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կառոյցք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոյ կրած քաջասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Զալաթիա, Պանք Օթոմանի՝ Վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԼՐԱՍԲԷՐԻ

Պէշինճի Օրտուի հիւմայուն տախիրնտէ քեսին Գանթիրէ գազասրնտան մատա Հօրան սանճաղրնտա վէ Մէսմիկէ վէ Պրուգտա պուլունան ասաքիրը չհանէնին 312 սէնէսի հագիրանը իպթիտասրնտան իթիպարէն 1 սէնէկիք իտարէլերինէ մուգթազի օլուպ մահալինճէ մէկզրի միւնագասայա վագ օլունան կիւշթիւն իթասընա պուրաձա թարկպ օլանլարըն մագամը ալի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իլէմէկերի իլան օլունուր։ Նօ. 41 3—3

Ֆէս ֆապրիգայը հիւմայունը իշլեն միւպայա օլունմագ իւզրէ մէկզրի միւնագասայա գօնուրմէ օլան 25,000 գրեէկի ճէտիտ քիրլի զըրզըմ կէօմլիք Տօպրըճա Զըրզայ հաքաղընդն պէհէր գրեէյի ճէտիտի 6 դրչ. 10 փարայա թարկի էօհտանինէ օյուպ հաղիրանը բուսինին 11ինճի սալը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլիճէրա մէզրիւր կիւնտէ գարբը գաթիսի վիրիկէճէկինէն իթասընա վէ իրթէսի ջարչանպիկ կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլինէ թարկպ օլանլարըն մագամը ալի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէկերի իլան օլունուր։ Նօ. 42 3—3

ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼՍՄ (Բարֆիւմերի)
ED. PINAUD
PARIS
37, Պուլվար տը Սեբաստոպոլ, 37
Բէրաքէնտէ մաղազասը։
30, Պուլվար տէ զ'Էթազիէն, 30
ԷՏ. ԲԻՆՕ
Մաղազասընա մախսուս
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼՍՄ
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Թիւլասա
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Սապոն
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Բօմատա
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Եաղ
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Բուտրա
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Թուալէթ սուբէսի (վիճէկը)
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Պրիլանթին
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Գոգու չըզմը
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Թուալէթ սոյը
ԻԹՍՈՐԱԹԻՍԻ Գողմէթիք
Գուալէթ վէրիսի ԳԸԼԱԳԸԼԱ ՍՈՒՐՈՒ
պաչա մախսուս գայիտէյի սըհհիէթ
Բարիզին 1889 սէրկիի ումումիի
ՊՈՒՐԻԹԻ
Մէհտալ իչլեն բէք նէֆիս գոգուլար
Մէսելա Թէֆարիք
Պէյազ էլիթրոր չիչէյի — Թէտարա
Զամբագ բուտրասը (Իրիս)
Բարմ մէնէքշէսի
Մարուլ խիւսուսընտան ալա տապոն
Թէն բուտրասը
Տիչ Թէմիզլէմէկէ վէ տիշ ադրըսընա մախսուս էքսիր։

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՍԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվբոռլ, Պորտոյլ, Մէքզիկոպանէ և Սէ— Մովէ ֆրէ— Բոռնոզ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբրաֆիս	2400
Թէյլոր	3000	Օսայրիս	2250
Թեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ֆիֆինբա	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւէնն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
330 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվբրուլ

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Գրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստ	10,028,000
Ընթացեալ հասոյթ	23,250,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՒ ԱՄԵՆԱԻՍՈՒՐԱԿԱՆ ապահովագրութիւններ կ'ապահովագրեն մեծ ապրանքներ և բոլոր տեսակի կանուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնով։
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
894
ԳԱԲՐԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլսոյ, Պահէշ—Գարա, Ագանի ատրա խան. 12, 13, 1

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՀԵՐՈՒ
ԺՕՐԺ Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.
657-659 Բէրա, Մէնէ Փուրտ Գուլ-Գուխ, Կալիֆորնիայի դիմաց և Նուրէի խանի 657-659

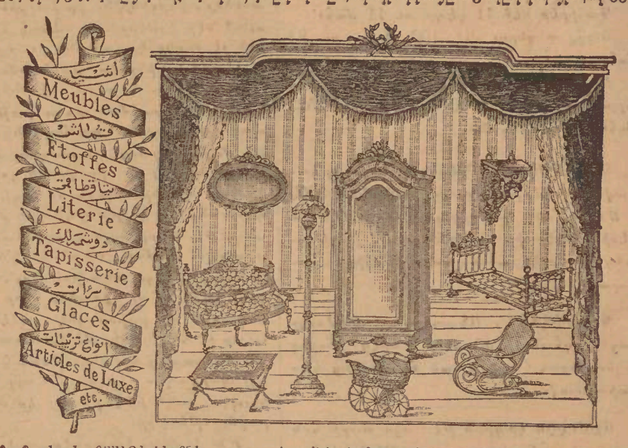

Բ. Գ. Ժ. Ժ ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպեցին՝ ամեն տեսակ կահերու՝ ննջասենեակներու, ճաշասրահներու, սրահներու, աշխատասենեակներու եւ այլն։ Անոնց, որք կուզեն խնայողութեամբ իրենց տունը կահաւորել, կրնան այցելել այդ մեծարանոցն եւ զիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃՄՇԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կահերու եւ կահաւորման զարդարան մը, ամեն տեսակ յանձնարարութեանց համար, զոր կը զարդարէ նրաշնաւորեալ տեսակներով։ Կարճ միջոցի մէջ կը անծնուին թէ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց համար։

ՇԱՄԲԱՆԵԱ
Ա. ՏԻՐՈՍ
Ի ՄԱՐԵՕԼ
Ֆրանսա
Միակ դարձակալ Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար Ա. և Մ. Ալոմէօ Մարլատօր Մոմհանէ փողոց, Նօ/կբ խան թիւ 14, Կ. Պոլիս
523 8—48

ՍԲՕՆԷՔ ԳԱՐԵԶՐԱՏՈՒՆ
Գալաթիա Վօյվոտա ճանտէսի թիւ 122
Այս գարեզրատուն, որ հանրութեան համամարումն շահած է եւ հանրածանօթ, կը վաճառէ Վիէնայի, Պաղիերաի եւ Անգլիոյ գարեզրաց, որք մասնաւոր կառուցմրով Եւրոպէն կը բերուին։ Նոյնպէս կը գտնուի Սալվաթորի ուշանաւոր գարեզրաց։ Գարեզրատան սպասաւորութիւնը շատ կանոնաւոր է եւ յամախորդներու նպատակին յարգանաց պահպանութիւն չրլար։
4—6

COMP. RUSSE
ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՍԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնը
Բշ. 3.15 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 4.16 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2բն յետ միջօրէի, Պիրէանի համար։
Դշ. 3.17 Սուրհանդակ դէպի Ծօրը-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 5/17 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 6/18 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 7.19 Ալեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գուլուրը Զմիւռնիայ մէջ պիտի հանդիպին Թրեբզոնի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գալով շարունակեն։
268

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԵՐԲԵՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Փարիզ, Պէրլի Փողոց, Թիւ 40
Կ. Պոլսոյ միակ կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ Փողոց Նալկին օթել տ'Անկլիթէրի տեղը Նոր շինուած շէնքն Թիւ 463

ՍՆՆԴԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ	Շարքով շինուած պտուղներ	Խոհանոցի կազմածք
Ցլիսիտի Պիսքիւի	Ամեն տեսակ պանիր	Մետաղէ զաւաթ եւ Թէյանոթք
Հրնգլի բալէրը պիւսքիւի	Զանազան նպարեղէն	Պարսպա բիւրեղէ ամեն տեսակ պիտոյք
Կարագ եւ շորոյա	Ամեն տեսակ ուտելիք	Տեսակ տեսակ անուշ հոտեր
Ամեն տեսակ երշիկ	Ֆրանսական գինիներ	Զանազան կահեր
Զինական պնակներ	Լիոնի բաստաներ	Մարմնամարզի գործիքներ
Տուփերու մէջ պահուած բանջարեղէն	—o—	Զրանի եւ պարտէզի պիտոյք
Արած ձուկեր «սարտէլաս»	ԱՌՏՆԻՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ	Լուսայքի զանազան ամառներ
Շոարացնող մրգեղէնք	Սերտանի սպաղ	Հնձելանիներ եւ այլն
Էն պատուական գարեզրաց	Թագանակի ամբողջ գործիքներ	
	Փայտէ ու մետաղէ պնակ ու ապսք	

Թէ մեծաբանակ եւ Թէ փոքրաբանակ գնուած տպրանքները ամենայն դիւրութեամբ ու առանց վնասուելու կը փոխադրուին մինչեւ փափագուած տեղը։
638 10—24

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը զործածելով մանաւոր բրնձափ ի
La VELOUTINE
պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ
Ձեռամբ
CHles FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

L'ANCRE ԼԱՆՔՈՒՐ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵՍՈՒՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏՈՐԱԾՈՒԱԾ

ԿՐԱՇԵԱԼՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՈՒՄԱՐ	1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 Վ.ՀԱՅԿԱՆԱՑ ԴՈՒՄԱՐ
133 ՄԻԼԻՈՆՆԷՆ ԱՒԵԼԻ	206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Գ. Գ. Կոմս Լոտոն Զիշի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Թէոդոսի Հանոս, դեր-նախագահ
» Ժոզէֆ Հանոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Գիւլիամ Նաբօ » » » »
» Անանուն Բրօքէշ տ'Օսմէն
Թէոդոր Բանչէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկլենհայմ
Կառավարական Քիմիկոս
Գ. Ժան Մոլիէ, կայս. արք. խորհրդական
Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆիոլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՍԻ
Գլխաւոր Գործակալ, ՄԻՇԷՔԱՆ ՏԻՐ ԴԱՐՄԱՆՅԱՆ կ. Պոլիս, Գօնճանսոլու խան Թիւ 7,
302

Ապահովագր. ընկերութիւն
ԹՐԻԷՍԴԷ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՈՒՈՒԱԾ 1831ԻՆ
ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. գործակալ, Ա.Լ.ՊԷՐ ՄԻԶՐԱՀԻ
Գալաթիա, Բամանտո խան Թիւ 2
548 7—150

VICHY
Միակ ճշմարիտ բասդիլները
ՎԻՇԻԻ
Ն
PASTILLES VICHY-ETAT
Որ մեծապէս կիրառուած տուփերով կը ծախուին ԳԱԶԱՆՋԻՈՒ, ԳԵՏԱՆԱՆ ՄԱՐԳԱՆ

ՇՈԳԵՆԱՍԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՄԱՐԵԱՆ
Ն ԲԱՖԻ ԾԻ ԸՆԿ
Մարսելիայէ և Պաթումի Գիլէ-կոնդանատարաքէս Բանկով
Մէնկրէլի չոգենաւը Նօվորոսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում յունիս 24ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։
Անարդիլ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունիս 30ին (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ռազդակի և տարեկ ոսկեգորգոնիլեան նաւարշէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութիւնց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՈՒԻԼ
Մոմհանէ փողոց Թ.10
33

ՆՈՐՈՒՂԵՑՈՑ
ՄԷՍՍԱԺԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
——
Ուղղակի և Սեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (Թրեբիզոնդին հանդիպելով ի Հաւր)։
Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի։ Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպի Պիրէոն, իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Բաթաբօլ, (փոփոխակի Բաֆասմաղա) Շէրա, Սէլանիկ, Բաֆաա, (փոփոխակի Տէրտ.-Ադամ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։
Կ. Պոլսէ մեկն ելմ դէպի Մարսիլիա, Հաւր, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Էէտեղաղանէն (փոփոխակի Բաֆալա) Սելանիկէն, Շիրէն, Բալամաղէն փոփոխակի Բաֆաբօլ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէն, նէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։
Բայ ասայ, ամեն տասնօրեայ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շրջեցաւը Կ. Պոլսոյ գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։
ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ
Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնօրեայ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս (փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բոռ-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լարնաքա, Սուրիայան եզերքը, Նորէն Պէյրութ, Բոր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա։
ՕՏԵԱՍ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍԿԻ ԳԻԾ
Ուղղակի երթեւեկ կայսանեայ Լոնտոնէն, Հաւրէն, Մարսիլիէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։
ԱՆԱՏՕԼԻԱ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ
Ուղղակի երթեւեկ տա նրհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հաւրէն, Մարսիլիէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրրկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սմոռնի, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։
425

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՖՈԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐԲԻՏԻ ԽԱՅՐԻՑԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑ
1896 ՅՈՒՆԻՍ 1էն ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՆՈՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վ.-ից ելնող ընթացքներ

11 05	Բ.Ա.Գիզ.Եմմ. Մէզ.Պէշ.Թրպ.Եենք.Մրկ. Բ.Հիս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
11 13	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
11 —	Գետ.Պնբ.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.
11 15	Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գեղ.Ա.Հս.Գետ.Վնիբ.Զէնկ. Պէյլ.Գզկ. Պշբ.
12 —	Եմմ.Մէզպ.Պէօյբ.Թրպ.Եենք.Սանն.Մրկ. Պօյճ. Բ.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբրթ.
12 —	Պէյբ.Բշպճ.Եենք.Զպզ.Գեղ.Ճ. Պոյճ.Բ. Ա.Հս.Գետ.Արնեք.Զակբ.Պէյլպ.Օրթ. Գզկնգ.Պշբթ.Դպթշ.
1 —	Եմմ.Մզպ.Պշօյբ.Թրպ.Եենք.Սանն.Մրկ.Պօյճ. Բ.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
12 50	Եմմ.Մէզ.Պշօյբ.Թրպ.Պէյբ.Բշպ.Զպզլ.Գեղ. Ա.Հս.Գետ.Զասլ.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշբ.
1 45	Բ.Ա.Գվ.Եմմ.Մզպ.Պշօյբ.Թրպ.Եենք. Սանն.Մրկ.Պօյճ.Բ.Հս.Պէպ.Արնբ.Գրչ. Պէշիրթաշ
2 25	Եմմ.Մէզ.Պշօյ.Թրպ.Պէյգ.Բշպ.Զպզ.Գեղճ. Ա.Հս.Գետ.Վնբ.Զնկ.Պէյլ.Գզկճ.Իսկ.
3 —	Եմմ.Մզպ.Պշօյբ.Թրպ.Եենք.Սանն.Մրկ. Պօյճ. Բ.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշբ,
3 45	Եմմ.Մզպ.Պշօյբ.Թրպ.Պէյգ.Բշպ.Զպզ.Գեղճ. Ա.Հս.Գետ.Վնբ.Զնբ.Պէյլ.Գզկ.Պշբ.
4 15	Եմմ.Մէզ.Պշօյ.Թրպ.Եենք.Սանն.Մրկ.Պոյճ.Բ.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
5 —	Սնմ.Մզպ.Պշօյբ.Թրպ.Պէյբ.Բշպ.Զպզ.Գեղճ. Ա.Հ.Գետ.Վնբ.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշբ.
5 45	Եմմ.Մէզ.Պշօյբ.Թրպ.Եենք.Իսանն.Մրկ.Պոյճ. Բ Հս Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
6 30	Պէյզ.Ե բ.Զպզլ.Գեղճ.Մրկ.Բ.Ա.Հ, Գանտ.Արն. Զնբ.Զնբ,Պէյլ,Օրթ,Գգկ, Պշկ,
7 05	Եմմ.Մէզ.Պէշ.Թրպ.Պէյգ.Բշպ.Են.Մրկ.Գեղլ. Բ.Ա.Հս.Գետ, Պէպ. Արն.Գրչ, Զեկ. Պէյլ.Օրթ. Գգկ.Պշթ.
7 45 | Ա.Բ.Գվ.Եմմ.Մէզ.Պէշ.Թրպ.Եենք.Մրկ. Բ.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
8 30 | Բ,Գվ, Եմմ.Մէզ.Պէշ.Թրպ.Պէյբ.Բշպ. Զպզ. Գեղ. Ա.Հս.Գետ.Վան.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
9 15 | Եէնմ, Մէզ, Պէշ, Թաբ, Եենք. Սանն. Պոյճ. Բ.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշբ.
10 — | Եմմ,Մզպ,Պէշօյբ,Թրպ,Պէյբ,Եենք.Մրկ, Բ,Հս, Պէպ,Արնվբ,Օրթ,Պշբ,
10 80 | Եմմ,Մզպ,Պէշօյբ,Գեճ,Թրպ,Եենք,Պէպ Օրթ,Պշ
10 30 | Ա.Հ,Արնվբ,Պշբթ-
10 45 | Եմմ.Մէզ Պէշ.Թրպ.Պէյգ. Բշպճ.Զպզլ.Գեղճ. Ա.Հս,Գետիլ,Վնբ,Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
11 — | Մզպ.Պէշ.Թրպ. Եենք. Պոյճ.
11 50 | Արնվ.Օրթ.Պշբ. Բ.Հս.Արնվ.Օրթ. Պշբ.

Վ.-ից ելնող ընթացքներ

12 15	Պէշկ.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Բ.Հ.Պոյճ.Եենք.Պէյգ. Թրպ.Պէօյբ.Մէզպ.Եէնմ.
1 03	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Բ.Հ.Մրկ.Սանն.Եենք. Թրպ.Պէօյբ.Մզպ.Եեմմ.
1 —	Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնբ.Գետ.Ա.Հ. Գեղ. Զպզ. Բշպ.Պէյգ.Պէօյբ.Մզպ.Եեմմ.
2 —	Պշբթ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Բ.Հ.Պոյճ.Եենք.Թրպ. Գրեպ,Պէյգ.Պէօյբ.Մզպ.Եեմմ.
2 45	Իսկ.Գգկ.Պեյլ.Զնկ,Վնբ,Գետ.Ա.Հ.Գեղճ.Զպզլ. Բշպ.Պէյգ.Թրպ.Պէօյբ.Մզպ.Եեմմ.
3 —	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արվբ, Պէպ.Բ. Հս.Մրկ. Եենք. Թրպ.Պէ օ բ.Մէզպ.Եեմմ.
3 25	Գապ.Գէչ.Գգկ.Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ, Գետ. Ա.Բ.Հս.Գեղլ.Մրկ.Եենք.Բշպ, Պրգ.Թրպ. Պէօյ. Մզպ.Եեմմ.
4 —	Պշկ,Օրթ,Գրչ.Արն.Պէպ. Բ,Հ.Մրկ Սանն.Եենք. Թրպ,Պէօյբ,Մզպ,Եեմմ,
5 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ,Արն,Պէպ,Բ,Հ,Պոյճ,Սանն, Եենք, Թրպ, Պ օյ.Մզպ.Եեմմ.Բ,Ա.Գավազ
5 —	Գպգ.Պշկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնբ,Գետ.Ա.Հս.Գեղլ. Պէպ.Բշպ.Պէյգ,Եենք.
6 —	Գապ.Պշկ.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ա.Բ.Հս. Մրկ. Եենք. Պէյգ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Եեմմ.
7 —	Պշ.Գգկ.Պեյլ.Զնկ.Արվ.Գետ.Ա.Բ.Հ.Պոյճ Եենք. Պէյբգ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Եեմմ.
8 30	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հ.Մրկ.Եենք, Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Եեմմ.
8 45	Պշբ.Գգկ.Պեյլ.Զնկբ.Գետ, Ա.Հ Գեղճ. Զպզլ. Բշպ.Պէյբգ.Թրպ.Պէօյբտ,Մզպ.
9 15	Պշբ,Օրթ,Պեյլ,Արվ. Բ Հս. Պոյճ, Եենք, Պէյգ. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Եեմմ.
10 05	Գապ.Գգկ.Պեյլ.Զնկ.Վնբ.Գետ.Ա.Հ.Գեղ.Զպբ. Բշպ,Պրգ.Մզպ,Բ.Ա.Գվ.
10 20	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Բ.Հս,Պոյճ.Մրկ, Իսեն. Եենք,Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Եեմմ.
10 50	Գապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Գետ,Ա.Բ.Հպ՝ Գեղ.Մրկ.Եենք.Բշպ.Պրգ:Պէպ.Եեմմ.զաղող շգ.Ն պիտի հաղորդակցի.
11 10 | Պշկ,Գգկ.Պեյլ.Զնկ.Վնբ.Գետ.Ա.Հս.Գեղ.Զպզ. Բշպ.Պրգ.
11 15 | Կամուրջկն ուղղակի Արնավուտգիւղ
11 20 | Պշկ.Պէպ.Բ.Հս,Մրկ.Սանն.Եենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.Եեմմահալէ
11 30 | Պշկթ. Գգկ. Օրթ. Պեյլ. Զնկ, Վնբ. Գետ. Գէպէք
12 — | Մրկ.Եենք.Թրպ.Պէօյբ.
12 15 | Պշկ, Օրթ, Գրչ. Արն, Պէպ.

EMULSION SCOTT
(ՍԿՕԹԻ ՕՀԼԵՐԷՆ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՊՈՒՏ ԻՒՂ.
Իրգիանիր ոչ շատ և ոչ ալ ի տարբերութիւն
Պատրաստուել ձեռամբ ՏԷՏԹ և ԶՕՆԷՆ
ի Նիւ-Եորք։
Էմպիր չաք ամորձամամ և
Որքա ձկան հաւ իւրի բոլոր յատկութիւններն ունի։
Իրգիանիր յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը
Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարսող է և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։
Կը վաճառուի գինարան դեղավաճառաց և գեղագործաց քով։
Գործակատարը ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԱՄԷՐ ԵՒ ՀԱՄԻԼ